ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

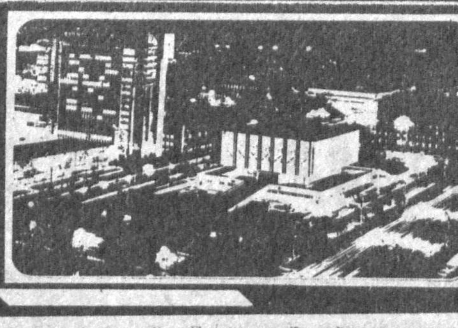

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 63 (8. 065) ◆ 1992 йил ◆ 30 март, душанба ◆ Нархи 1 сўм.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ПЕНСИЯЛАР, СТИПЕНДИЯЛАР ҲАМДА БЮДЖЕТ ҲИСОБИДАГИ МУАССАСАЛАР ХОДИМЛАРИНИНГ ИШ ҲАҚИ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Истеъмол моллари ва хизматларга чакана нархлар ошиб бораётган шароитда республика аҳолисини ва аввало унинг ночор табақаларини ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида:

1. 1992 йилнинг 16 мартидан халқ таълими, соғлиқни сақлаш, маданият, ижтимоий таъминот, фан, уй-жой-коммунал тармоғи, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ҳамда Ўзбекистон Мудофаа ишлари вазирлиги тизими ходимларининг иш ҳақи, шу жумладан имтиёзли овқатланиш учун ҳар ойлик товон тўловлари 1,7 баравар оширилсин.

2. 1992 йилнинг 16 мартидан олий ўқув юртлари талабаларининг, аспирантларнинг, докторантларнинг стипендиялари, кийим-бош ва овқат билан таъминланмайдиган техникумлар ҳамда ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари 1,5 баравар кўпайтирилсин, бунда имтиёзли овқатланиш учун ҳар ойлик қўшимча тўловларнинг аввалги миқдорлари ҳамда талабаларнинг ошхоналари ва буфетларида тушлик овқатларнинг қийматидан 50 фоизли чегиртмалар сақлаб қолинсин.

3. 1992 йилнинг 16 мартидан Ўзбекистон Республикаси ҳузурида иш ҳақи ва меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 550 сўм қилиб белгилансин.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари ва ногиронларига энг оз миқдори 700 сўм бўлишидан келиб чиқиб, пенсиялар миқдори белгилансин, бунда Улуғ Ватан уруши III гуруҳ ногиронлари пенсияларининг миқдори энг оз иш ҳақи даражасигача етказилсин.

4. 1992 йилнинг 1 апрелидан фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадларининг энг паст даражаси ойига 550 сўм миқдорида белгилансин.

5. Аҳоли даромадларининг даражасини тўғрилаб олиш мақсадида ойига 1600 сўмдан ошадиган иш ҳақидан даромад солиғи миқдорларини ошириш зарур деб ҳисоблансин. Шунга асосан Вазирлар маҳкамаси даромад солиғининг конкрет миқдорларини аниқласин ҳамда уларни солиқ тўловчиларга етказилсин.

6. Республика вазирликлари, идоралари, уюшмалари, концернлари, корхоналари ва хўжаликлари меҳнат унумдорлигини ўстириш ва ишлаб чиқариш (ишлар ва хизматлар)нинг ҳажмларини ошириш ҳисобига ушбу фармонда белгиланган минимумни эътиборга олган ҳолда ишловчиларнинг маошини янада кўпайтиришга доир чора-тадбирлар комплекси амалга оширилишини таъминласинлар.

7. Ўзбекистон Давлат банки, тегишли тижорат банклари, Ўзбекистон Республикасининг вазирликлари ва идоралари, нафақа жамғармаси, Ижтимоий таъминот вазирлиги, бюджет ҳисобидаги муассасалар ва ўқув юртларининг раҳбарлари 1992 йилнинг 1 апрелигача ушбу фармонда белгиланган пенсиялар, стипендиялар ва иш ҳақи миқдорларидан келиб чиқиб, аванс тўловларини таъминласинлар.

8. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси ушбу фармонни рўёбга чиқаришга оид ташкилий чора-тадбирларни кўзда тутувчи қарор қабул қилсин.

9. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги бир ой муддат ичида амалдаги қонунларни мазкур фармонга мувофиқ ҳолга келтириш тўғрисидаги таклифларни тайёрласин.

10. Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар маҳкамаси ва Давлат банки зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 26 март.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

РЎЗА ҲАЙИТНИ ДАМ ОЛИШ КУНИ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Мустақил Ўзбекистон Республикаси мусулмонларининг истак ва хоҳишларини инобатга олиб ҳамда фуқаролар ўртасида меҳр-оқибатни барқарорлаштириш мақсадида диний байрам — Рўза ҳайит («Ийд ал фитр»)ни бу йил 4 апрель куни ва кейинги йилларда эса рўза ҳайитнинг биринчи куни дам олиш куни деб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1992 йил 27 март.

ЎЗБЕКИСТОН ДЕҲҚОНЧИЛИК САНОАТИ МАЖМУИ ХОДИМЛАРИНИНГ АНЪАНАВИЙ ҚУРУЛТОЙИ

ЭЗГУ НИЯТЛАР ЙЎЛДОШИНГИЗ БЎЛСИН, БОБОДЕҲҚОНИМ!

МУСТАҚИЛ Ўзбекистонимизнинг илк баҳори бободеҳқонларимизни енг шимариб дала юмушларини бажаришга, 1992 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштиришга чорламоқда. Айниқса, бозор иқтисодиёти шароитида улар зиммасидаги масъулият катта, бажарадиган юмушлари янада залворли. Бинобарин қишлоқ хўжалик маҳсулотлари қанчалик кўп бўлса дастурхонимиз ҳам шунчалик тўкин, халқимизнинг ризқ-рўзи бутун бўлади. Шу боисдан ҳам ўзларининг анъанавий қурултойларига тўпланган Ўзбекистон деҳқончилик саноати мажмуи ходимлари ушбу анжумандан кўп нарса кутган эдилар. Улар кутгандан ҳам зиёда бўлди: қурултойда кўп амалий ва ниҳоятда фойдали гаплар бўлди.

Ўтган шанбада, 28 март куни Тошкентдаги Халқлар дўстлиги саройида бўлиб ўтган Ўзбекистон деҳқончилик саноати мажмуи ходимларининг анъанавий республика қурултойини Ўзбекистон Бош вазири Абдулҳошим Муталов очди. Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазири Мирзажон Исломов ўз маърузасида ўтган йилги иш натижаларини умумлаштирди ва деҳқончилик саноати мажмуи ходимларининг бу йилги хўжалик юритиш борасидаги вазифаларига тўхталди.

Маъруза юзасидан бўлган музокараларда Бухоро вилоятининг ҳокими Дамир Ёдгоров, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг президенти Абдували Имомалиев. Тошкент вилоятининг Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли жамоа хўжалиги раиси Турғун Мадиёров, Қашқадарё вилоятидан қурултойга келган Санобар Раҳимова, Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Владимир Беляев, Қорақалпоғистон Республикаси Тахтакўпир районидаги шоликорлик хўжалигининг раҳбари Аҳад Одилов, Сурхондарё вилоятининг Ангор районидан қурултойга келган Маъмура Ҳайитова, Андижон вилоятининг ҳокими Қаюм Холмирзаев, Жиззах вилоятининг Зомин районидан қурултойга ташриф буюрган сут соғувчи Гулнора Йўлдошева ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Қурултойда Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов катта нутқ сўзлади.

Қурултой қатнашчилари республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қарата мурожаатнома қабул қилдилар.

Ўзбекистон санъат усталари ва ёш ижрочилари қурултой қатнашчиларига катта концерт қўйиб бердилар.

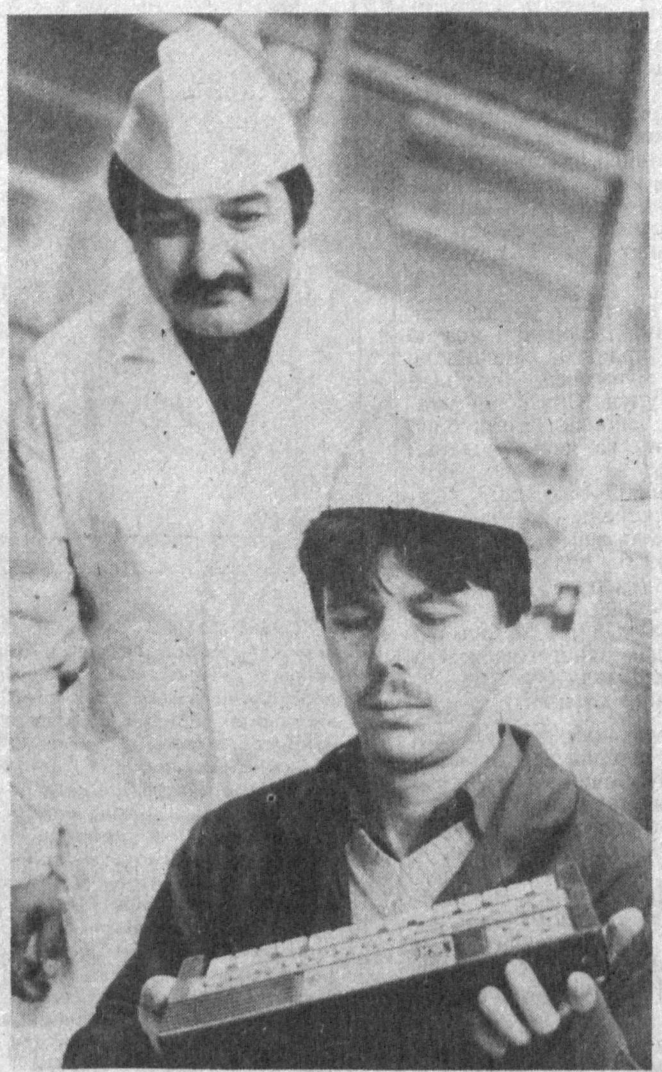

«Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш кенг йўлга қўйилган. Ойнакжаҳон ҳамда радио эҳтиёт қисмлари шулар жумласидандир.

СУРАТДА: халқ истеъмол моллари цехи бошлиғи М. Саидумаров ҳамда шу жамоа ишчиси Н. Турсунов тайёр маҳсулотни кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов суратлари.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

◎ 27 март куни Тошкентда республика раҳбарлари фермерлар, ижарачилар, кичик корхона ва шахсий хўжаликлар нинг ходимлари билан учрашдилар. Учрашувда сўзга чиққан Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов фермерлик ҳаракатининг деҳқончилигимиз иқтисодиёти истиқболидаги аҳамиятини алоҳида таъкидлади.

◎ Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов 27 март куни вилоятлар, шаҳарлар ва районларнинг ҳокимлари, Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг раҳбарлари ва район кенгашларининг раислари билан учрашди. Унда иқтисодиётни ривожлантириш, қишлоқ хўжалигини юксалтириш муаммолари ҳақида амалий, қизғин гурунг бўлди.

◎ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан Наим Ғойибов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси маданият вазири вазифасидан озод қилинди.

◎ Шаҳрисабзнинг «Амир Темур» кичик корхонасида Хитой Халқ Республикаси билан ҳамкорликда ишлаб чиқариши ўзлаштирилган соябонлар Болтиқбўйи давлатларида сотила бошланди.

◎ Ўзбекистоннинг футбол бўйича миллий биринчилигининг дастлабки учрашувида «Пахтакор» «Косонсойчи»ни унинг майдонида 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

◎ Бошқирдистон Олий Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида федератив шартнома лойиҳаси муҳокама этилди. Депутатлар бу ҳужжат Россия Федерацияси таркибидаги республика давлат суверенитети энг муҳим принципларини инкор этади, деган хулосага келдилар. Шу сабабли федератив шартнома билан биргаликда Россия Федерацияси билан Бошқирдистон Республикаси ўртасида икки томонлама шартнома тузилиши кераклиги таъкидланди.

◎ Ҳокимиятдан четлаштирилган Звиад Гамсахурдианинг қуролланган тарафдорлари 28 март чошгоҳдан кейин Ғарбий Грузиядаги Хоби, Абаша, Сенаки, Цаленжиха шаҳарларини эгалладилар ва бу ердаги маҳаллий ҳокимият идораларини бекор қилдилар. Бунга жавобан Тбилисида миллий гвардия сафарбарлиги эълон қилинди. Айни пайтда Грузия Давлат кенгаши ушбу можарони фақат музокаралар йўли билан ҳал этиш мумкин, деб ҳисоблаяпти.

◎ Молдова Президенти Мирчо Снегур республика бутун ҳудудида фавқулодда ҳолат эълон қилди. Фармонда Президент олий хавфсизлик кенгаши орқали мамлакатни бевосита бошқариши айтилади. Мирчо Снегур Днестрбўйи республикаси раҳбарларига қонунсиз ҳарбий бўлинмаларни қуролсизлантириш тўғрисида даъват билан мурожаат қилди. Бунга жавобан Днестрбўйи минтақасида комендантлик соати жорий этилди.

◎ Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов туркман адабиётининг асосчиси Махтумқули номидаги халқаро мукофотнинг биринчи лауреати бўлди.

◎ Олтойдаги уч район маъмуриятининг бошлиқлари экиш мавсуми арафасида хўжаликларда юзага келган танг аҳвол сабабли давлатга маҳсулот беришни тўхтатишлари мумкинлиги ҳақида Россия раҳбарларини огоҳлантирдилар.

◎ Украинанинг «Молодь» нашриёти ўз давлати фуқаролари учун паспорт тайёрлашга киришди. Унинг муқовасига Украинанинг кичик герби тасвири туширилган. Дастлабки паспортлар Президент Леонид Кравчук ва ҳукумат аъзоларига берилиши мўлжалланган.

◎ «Мир» станциясида узоқ давом этган парвозни муваффақиятли амалга оширганликлари учун Сергей Крикалёв 150 минг сўм, Александр Волков 75 минг сўм оладиган бўлдилар. Россия ҳукуматининг фармойиши билан, уларга биттадан «Волга» машинаси ҳам берилади.

ХОРИЖДА

◎ Лондонда чиқадиган «Индепендент» рўзномасининг ёзишича, КПСС ўз фаолиятининг сўнгги йилларида мамлакатдан 8 миллиарддан 15 миллиардгача доллар, олтин ва қимматбаҳо буюмлар олиб чиқиб кетган.

◎ Ливан жанубида яна аҳвол кескинлашди. 26 март куни бу ердаги чегарадан 20 та Исроил танки ва 30 та тўпи ўтиб, Ливан ичкарисига йўл олди.

Биродарлашган шаҳарлар дўстлиги

ОКЕАН ОРТИДАН МУРУВВАТ

Америка Қўшма Штатларининг пойтахтимиз билан биродарлашган Сиэтл шаҳридан инсонпарварлик юки ортилган тайёра Тошкентга келди.

Ана шу инсонпарварлик ёрдами Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига янги бозор муносабатларига ўтишнинг мураккаб даврида мадад кўрсатишга қаратилган лойиҳанинг ҳаётга тадбиқ этилиши натижасидир. Қароргоҳи Сан-Франциско шаҳрида жойлашган комитет инсонпарварлик ёрдами учун юк тўплаш ташаббуси билан чиққан эди. Сиэтлда ана шу мурувват таклифидан хабар топишган Гэри Фурлонг, Алэн Файнсток, Пэт Ли каби фидойилар жуда фаол иш бошлаб юбордилар. Улар Вашингтон штатининг барча шаҳарлари поликлиникалари, касалхоналари билан боғландилар. Бу тиббиёт муассасаларига битта — «Биродарлашган Тошкент шаҳридаги дўстларимизга ким нима билан ёрдам бера олади?» деган савол билан мурожаат қилишди. Улар даъватига жуда кўплар хайрихоҳлик кўрсатишди. Икки ҳафта ўтмасданоқ «Тошкент — Сиэтл» комитетининг фаоллари ва аъзолари — шифокорлар, ўқитувчилар, талабалар тўпланган юкни жўнатишга тайёрлашга киришдилар. 28 март куни ана шу инсонпарварлик ёрдами Тошкентга етказиб келинди.

Бир неча кун илгари эса шаҳримизга Сиэтлдан бир гуруҳ врачлар етиб келишган эди. Улар орасида Линда Льюис, Баша Бэлза, Андреа Ковалески, тиббиёт ҳамширалари Жон Лёфейз, Жим Оуэнс ва бошқалар бор. Сиэтллик меҳмонлар Тошкентдаги болалар касалхоналари ва поликлиникаларида бўладилар, ўз ҳамкасбларига олиб келган асбоб-ускуналарини ўрнатишда кўмаклашадилар, ундан фойдаланиш қоидаларини ўргатадилар. Шу билан бирга дўстларимиз Тошкент соғлиқни сақлаш муассасалари нималарга муҳтож эканлигини аниқлаш ниятидалар. Бу келажакда кўрсатиладиган ёрдам янада самаралироқ бўлиши мақсадида қилиняпти.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги соғлиқни сақлаш Бош бошқармасида АҚШ тиббий ходимлари делегациясини Республика соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Бош бошқарма бошлиғи Қулаҳмад Ризаев қабул қилди. Шаҳар тиббий ходимлари иштирок этган бу учрашувда сиэтллик шифокорлар билан дўстлик алоқалари бир неча йил илгари ўрнатилганлиги мамнуният билан тилга олинди. Ўшанда америкалик тиббиёт ходимлари шаҳардаги 1-клиник касалхонасида бўлишган эди. Бу ҳамкорлик чуқурлашиб бормоқда. Ҳозир Тошкентда сариқ касаллигига қарши таъсирчан дори яратиш устида сиэтллик Р. Доуэл иш олиб бормоқда. Бу сафар дўстларимиз бизга мураккаб шароитда ёрдам бериш учун келишди.

— Халқимиз дўст оғир кунда билинади, деб бежиз айтмаган, — деди Қулаҳмад Тошпўлатович. — Сиз чинакам дўст экансизлар. Биз буни асло унутмаймиз. Яхши кунлар келганида, биз ҳам бу мурувватингизга албатта муносиб жавоб қайтарамиз.

Ушбу учрашувда АҚШдан келтирилган инсонпарварлик ёрдами етказиб бериладиган касалхоналар ва поликлиникалар белгилаб олинди. Бу 1, 7, 5-болалар касалхоналари, 4, 15, 8, 18-болалар поликлиникаларидир. Ана шу тиббиёт муассасалари аҳоли зич яшайдиган, кўп болали оилалар аксариятни ташкил этадиган даҳа ва мавзеларда жойлашган.

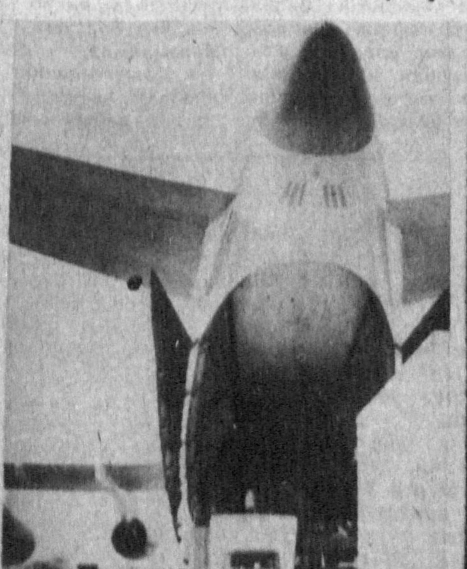

◎ СУРАТЛАРДА: Тошкент тайёрагоҳида океан ортидан келган инсонпарварлик юкларини тушириб олиш пайти.

Янгиликлар • Воқеалар • Хабарлар

АНЖУМАН КУНДАЛИГИ

◎ ЎЗБЕКИСТОН театр арбоблари уюшмаси ҳовлиси эрта тонгданоқ гавжум бўлиб кетди. Фестиваль қатнашчилари, актёрлар, саҳна фахрийлари, маданият арбоблари 27 мартда Халқаро театр кунини жўшқинлик билан нишонладилар. Уюшма ҳовлисида рақслар, қўшиқлар, фольклор дасталарининг концерти авжига чиқди. Кеча охирида меҳмонларга Наврўзнинг хушхўр таоми — сумалак тортилди. Сўнгра фестиваль қатнашчилари ўзбек санъатининг машҳур намояндаларини хотирлаб, уларнинг қабрларига гулдасталар қўйдилар.

Худди шундай фестивалга бағишланган томошалар рус ёш томошабинлар театрида, Ҳамза номли театр олдида ҳам бўлиб ўтди. Кечқурун эса Ҳамза театрида Наврўз—92 фестивали тантанали суратда очилди.

Шу куни фестиваль қатнашчиларидан бир гуруҳини ушбу анжуман ташкилий комитетининг раиси, республика Бош вазири ўринбосари Эркин Самандаров қабул қилди.

◎ ШАНБА куни Муқимий номли Ўзбек давлат мусиқали театри биносида Туркманистон Давлат ёшлар тажриба театрининг танловга олиб келган «Дели Демрул» спектаклининг кўриги бўлди. Кечқурун эса барча меҳмонларни яна Ҳамза театри ўз бағрига чорлади. Бу ерда улар учун отахон театримиз актёрлари Тўфон Минуллиннинг «Алла» томошасини намойиш этдилар.

◎ ЯКШАНБА куни эса яна танлов томошаси намойиш этилди. Камер ва симфоник оркестрнинг концерти барчага манзур бўлди. Кечқурун эса машҳур балет рақкосамиз Бернора Қориеванинг юбилей кечаси жўшқин вазиятда бўлиб ўтди.

БУГУН

фестиваль қатнашчилари Тошкент бўйлаб саёҳатга чиқдилар, санъатимизнинг сўнмас юлдузи Тамарахонимнинг уй-музейини зиёрат қилдилар. Шундан кейин Лоҳутий номидаги Тожикистон театрининг Н. Абдуллаев пьесаси асосида тайёрлаган «Мўйсафиднинг эртаклари» спектаклини томоша қилдилар.

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ.

Янгиликлар • Воқеалар • Хабарлар • Янгиликлар • Воқеалар • Хабарлар

Мутасаддилар фикрича...

ЭЛЕКТР ҚУВВАТИДАН ФОЙДАЛАНГАНДА

Шаҳримизнинг ҳар бир районидаги бир мунча аҳоли овқат тайёрлашда электр асбобларидан фойдаланишга мўлжалланган кўп қаватли уйларда, умумий ётоқхоналарда истиқомат қилади. Илгари электр ҳақи 1 киловатт-соатга 4 тийин бўлганида истеъмолчилар ҳар киловатига 2 тийин тўлашарди. Биз ҳозирги аҳволни шарҳлаб беришни Тошкент шаҳар электр тармоқлари тасарруфидаги «Энергосбит» корхонасининг бошлиғи Розия АЙТОВАдан илтимос қилдик.

— Электр қувватидан фойдаланиш қиймати икки баробар ошгани туфайли, овқат тайёрлашда электр асбобларидан фойдаланувчиларнинг тўловлари ҳам ўз навбатида икки баравар кўпайди — яъни 4 тийин бўлди. — Бироқ бир қанча тоифадаги кишиларга имтиёзлар белгиланганки, бу ҳақда батафсил тўхталиб ўтиш таъбирга жоиздир. Жумладан, барча тоифадаги мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг муаллимлари, болалар уйлари ва мактаб интернатларнинг тарбиячилари, ўқитувчилик қилиб пенсияга чиққанлар, I гуруҳ ногиронлари бўлган кўзи ожизлар, Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчилари, Афғонистон урушининг иштирокчилари, барча тоифадаги шахсий нафақа олувчилар (маҳаллий, республика ва Иттифоқ доирасида), Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, болалар боғчаларининг тарбиячилари учун 50 фоиз миқдорида имтиёзли тарифлар белгиланган. Яъни улар фойдаланилган ҳар бир киловатт-соат электр қуввати учун 2 тийиндан ҳақ тўлайдилар.

Меҳнат фронтининг фахрийлари, яъни 1941—45 йилларда мамлакат ичкарисида ишлаганлар учун эса имтиёз 30 фоиз қилиб белгиланган. Улардан ҳар киловатт-соат фойдаланилган қувват учун 3 тийиндан олинади.

Энди умумий ётоқхоналар хусусига келсак эса улар бизнинг ҳисобимизда эмас. Умумий ётоқхоналар қайси корхонанинг тасарруфида бўлса улар учун ҳақини ўша корхона ёки ташкилот тўлайди. Ва бунда ҳеч қандай имтиёзлар кўзда тутилмаган.

«ИХЛОСИЯ»ГА ИХЛОС

КЕЙИНГИ пайтда республика маънавий-маданият тарғибот маркази қошида ташкил этилган «Ихлосия» халқ дорилфунуни шаҳримиз маҳаллаларида қадриятларимизни тиклаш, урф-одатларимиз ва анъаналаримизга меҳр-муҳаббат уйғотиш мақсадида хайрли ишларни амалга оширмоқда.

Яқинда ушбу марказ раҳбари Мирсаид Нурхонов техника фанлари доктори Зокиржон Абзалов, элшунослар Баҳром Тожибоев ва Абдурашид Абдуллаевлар Чилонзор районидаги «Чархкамолон», «Новза» ва «Чилонзор» маҳаллаларида бўлиб, миллий урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш, ёшлар тарбиясида ота-она ва маҳалланинг аҳамияти ҳақида маъруза қилдилар. Улар шунингдек йиғилганларнинг саволларига жавоб беришди.

Навбатдаги учрашув «Қозиробод», «Дўмбробод», «Мевазор» ва «Қурилиш» маҳаллаларида бўлиб ўтади.

Илёс ЗАРИПОВ.

АҲОЛИ ЎРТАСИДА

ШУ КУНЛАРДА Тошкент шаҳар адвокатлар коллегиясининг бир гуруҳ ходимлари кўпгина истироҳат ва маданият боғларида, мактабларда, ўқув юртларида учрашувлар ўтказиб, ҳуқуқшунослик бобидаги қонун-қоидаларни пойтахтимиз аҳолисига тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар.

Жумладан, Чилонзор район ҳуқуқий маслаҳатхонаси бошлиғи Т. Тожиев, адвокатлардан Д. Аширова, М. Аъзамова, Октябрь район ҳуқуқий маслаҳатхонаси адвокатлари М. Файзуллаева, Б. Иброҳимов, А. Файзибоев, Тошкент шаҳар транспорт ҳуқуқий маслаҳатхонаси ходими Т. Шарипов, З. Иброҳимова, М. Алиев, А. Муҳамедовалар «Миконд» заводида, «Ғунча» кинотеатрида, Бобур номидаги маданият ва истироҳат боғларида лекция, савол ва жавоб кечалари ўтказдилар. Қизиқарли учрашувлар давом этмоқда.

Забиҳилло МУҲАММАДЖОНОВ.

Фан-техника тараққиёти йўлидан

САМАРАДОР ИЗЛАНИШЛАР

Бу илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятини техника тараққиёти йўлидаги изланишларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун биз ҳам дастлаб гапни корхона муҳандис-техниклари томонидан сўнгги уч-тўрт йил ичида амалга оширилган янгиликлардан бошлашни жоиз топдик...

Ачиган сутни асл ҳолатига келтириш имкони борми? Бор, деб жавоб беришди бу муаммо устида иш олиб бораётган бир гуруҳ олимлар. Улар томонидан яратилган қурилма бу фикрни тўла исботлаб берди. Янгилик синовдан ўтиб, ишлаб чиқаришга жорий этиш учун йўлланма олди. Ҳозир у Чирчиқ сут корхонасида муваффақиятли қўлланилмоқда.

Шубҳасиз ҳеч бир ихтиро осонликча пайдо бўла қолмайди. У ижодкордан катта меҳнатни талаб этади. «УЭМ-2» қурилмаси яратувчилари — «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори А. Ғуломмаҳмудов, «Эсконс» бирлашмаси директори Н. Пироговский, «Эсперо» илмий-ишлаб чиқариш фирмаси директори С. Алёхин ва унинг илмий ишлар бўйича ўринбосари Ф. Суюндуковлар ҳам ана шундай жиддий қийинчиликларни бошдан кечиришди.

Албатта бу ўринда ушбу кашфиётни рўёбга чиқаришда олимларга яқиндан ёрдам берган Чирчиқ сут заводи директори Рустам Юсуповнинг хизматларини ҳам таъкидлаб ўтмоқ лозим. У янги қурилмани биринчи навбатда ўз корхонасида қўллаш учун ижодкорларга зарур бўлган шароитларни яратиб берди.

Биринчи босқичда янги техника бир соатда 2 тонна сутни қайта ишлаш қувватига эга бўлган бўлса, қўшимча блокларни ишга туширилиши натижасида ҳозир бу миқдор 8 тоннага етказилди.

— Бу «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмамизнинг ҳамкорлик фаолиятидан бир мисол холос, — дейди бизга корхона бошлиғи Абдували Ғуломмаҳмудов, — зеро бирлашмамизнинг мақсади ҳам гўшт ва сут ҳамда чорвачилик корхоналарида иш унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялаштиришдан иборатдир. Бу вазифани бажариш учун янги машиналар ҳамда технологияларни яратиш зарур. Корхона муҳандис ва техник ходимлари республикамиздаги бирлашмамизга қарашли завод ва комбинатларда тез-тез бўлишиб, улардаги ишлаб чиқариш жараёнларини кўздан кечиришади. Бажарилиши қийин бўлган ишларни енгиллатиш борасида ўз таклифларини беришади. Бу янгиликлар конструктор ва технологлар орасида кўриб чиқилиб маъқуллангач, уларнинг конструкциясини чизишга рухсат этилади. Ана шу чизмага асосан ўзимизнинг тажриба ишлаб чиқариш корхонамизда янгиликнинг дастлабки нусхаси яратилади. Ушбу машина корхона «марказида» синовдан ўтгандан кейингина, ишлаб чиқаришга жорий этиш учун тавсия этилади.

Бирлашма гўшт ва сут корхоналарида хом ашёдан тўғри ва унумли фойдаланиш йўлларини қидириб топиш юзасидан тинимсиз изланишлар олиб бормоқда. Бир мисол. Сўйилган молдан терини ажратиб олиш жараёнида терида маълум миқдорда гўшт қолдиқлари қолади. Тозаланган учовда эса ёғ қолдиқлари бўлади. Хўш, уларни исроф қилмаслик учун нима қилиш керак? Ихтирочилар бу масалани узил-кесил ҳал этишга киришишди. Бу қолдиқлар ҳеч қандай исрофгарчиликсиз озиқ-овқат ва колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқаришга сарф этиладиган кун яқин.

Маълумки молларни сўйиш вақтида унинг тирик вазнига нисбатан 3,6 фоизгача қон маҳсулоти чиқади. Тўйимлилиги бўйича гўштдан қолишмайдиган бу маҳсулот ривожланган Европа мамлакатларида озиқ-овқат учун ишлатилади. Ҳозир бу муаммо ҳам 80 фоиз атрофида ҳал этилди.

Илгарилари бирлашма фаолияти билан боғлиқ гўшт ва сут корхоналарини тозалашда жуда кўп миқдорда сода ишлатиларди. Бу усул анча қийин бўлиб, унинг устига соғлиққа зиён келтирарди. Ҳозир содасиз ювиш қурилмаси яратилди. Бу янгилик шу кунларда Олмалиқ сут заводи ва гўшт комбинати ҳамда Чирчиқ сут заводларида ишлатилмоқда.

Колбасани пишириш жараёнида жуда кўп вақт йўқотилар эди. Бирлашма ихтирочилари томонидан яратилган янги машина бунга чек қўйди. У 4—5 соат давомида амалга ошириладиган ишни, эндиликда 6—7 минут ичида бажариш имконини берди. Бундан ташқари колбаса пишириш жараёнлари автоматлаштирилди. Жумладан, Чирчиқ, Самарқанд, Хўжайли гўшт комбинатлари тўла-механизациялаштирилди.

Бугунги кунда бирлашмада 700 га яқин ходимлар ишлашади. Улар Ўзбекистон Республикасидаги мавжуд 30 та сут ва 20 га яқин гўшт корхоналарини техник қуроллантириш билан шуғулланадилар. Катта жамоага эга бўлган бу ижодкорларнинг таклиф ва тавсияси билан жойларда янги-янги автомат линиялар ишга туширилмоқда, оғир меҳнат талаб қилувчи мураккаб жараёнлар янги ихтиролар эвазига енгиллаштирилмоқда.

Корхона меҳнат аҳлининг унумли ишлаши учун керакли шароитлар яратиб берилган. Бу йил бирлашма ишчилари ўртасида уй-жой муаммоси бутунлай ҳал этилади. Улар учун Юнусобод даҳасида 32 хонадонга мўлжалланган бино қурилмоқда. Ишчи ва хизматчиларни қишин-ёзин сабзавот ва мева маҳсулотлари билан таъминлаш мақсадида бирлашма яқинда Тошкент вилоятининг Ҳамид Олимжон номли жамоа хўжалигидан 4 гектар ер сотиб олди. Ҳозир бу ерда турли хўжалик ишлари ташкил этилмоқда. Боғдорчилик, асаларичилик, қуёнчилик тармоқлари йўлга қўйилмоқда. Бўстонлиқдаги дам олиш зонаси кенгайтириляпти. Бу масканда бир йўла 30 оила ҳордиқ чиқариши мумкин.

Жамоада фермерлар ҳам етишиб чиқмоқда. Тўғрироғи шундай ишга жазм этганларга кенг йўл очиб беріляпти. Масалан, Яшитилла Қамбаров фермер хўжалиги ташкил этиш нияти борлигини корхона маъмуриятига билдирди. Унинг режаси тингланиб, муҳокама қилингач фаоллар бу таклифни қизғин қўллаб-қувватлашди. Унга арзон нархда «ЕрАЗ» машинаси берилди. Дастлабки босқичда ҳаваскор фермер 10 бош қорамол, 20 га яқин қўйларни боқишга киришди.

Жамоанинг катта қисмини хотин-қизлар ташкил этишади. Улар ишини енгиллатиш юзасидан чора-тадбирлар кўрилмоқда. Аёллар ҳафтанинг жума кунида тушгача ишлашади. Ҳозирда маъмурият улар учун тўрт кунлик иш кунини жорий этиш ҳақида бош қотиряпти. Бу янгилик яқин кунларда амалга оширилади.

— Бозор иқтисодиёти ҳар қадамда тадбиркор бўлишга, ўйлаб иш юритишга мажбур этмоқда, — дейди Абдували Ғуломмаҳмудов. — Шу мақсадда Америка, Олмония, Хитой билан янгиликлар алмашишни режалаштиряпмиз. Хитойнинг «Хебей» вилоятида шу йилнинг октябрь ойида кўргазма очишга келишиб олдик. Кейин қўшма корхона ташкил этамиз. Шунингдек, Туркия билан ҳам ҳамкорлигимиз ривожланмоқда.

Хонага ўрта ёшлардаги аёл кириб келиши билан суҳбатимиз узилди.

— Кечирасиз, бемаврид кирибман шекилли...

— Бемалол, бемалол. Хўш, хизмат?

— Йўқ, ўзим... Кеча янги уйга кўчиб ўтгандик. Шунга сизга миннатдорчилик билдиргани келувдим.

— Ия, шунақами. Уй билан табриклаймиз энди.

— Қуллуқ. Самимий ёрдамингиз учун оиламиз аъзолари номидан сизга минг раҳмат.

Аёл хурсанд, хонадан чиқди. Бош директор унинг орқасидан мамнуният билан термулиб қолди.

— Яхшилик яхшида, — дейди у бизга жиддий. — Қани энди иложи бўлсаю инсонларга умр бўйи яхшилик қилсак.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Октябрь 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-филиали ишчилари бир-бирлари билан иноқ ва аҳилликда ишлашади. Айниқса бу корхонанинг тикувчилик бўлимига тааллуқлидир. Бу ерда меҳнат қилаётган ишчилар ҳозирги бозор иқтисодиётининг қийинчиликлари даврида ҳам иш самараси ва сифатига путур етказмаган ҳолда меҳнат қилишаётир.

Корхона фаолларидан бири Насиба Каримова ҳам ўз вазифасига ҳамиша сидқидилдан ёндошади. У бирлашмага ишга кўлганига 5 йил бўлганига қарамай, тикувчилик сирларини мукаммал эгаллаб олган.

СУРАТЛАРДА: (чапдан) Насиба Каримова ва тикувчилик бўлимидаги ишчилар иш устида.

Тўлқин Каримов суратлари.

Табиат ва инсон

НЕГА БЎЗЛАЙСАН, БЎЗСУВ?

ҚУЛОҚ ТУТИНГ, азим дарё оқмоқда. Асрлар қаърида замонлар силсиласини ювган дарё бугун чархи кажрафторнинг ситамларидан гоҳ чарх уриб, гоҳ тўлғониб, бўзлаб сокин оқиб бормоқда...

...Яқинда Бўзсув дардига қулоқ тутайлик, имкон топсак, малҳам бўлайлик, деган ниятда Акмал Икромов районига бордик. Ҳамроҳларим Д. Султонова, М. Умарова, Б. Ҳайитмуҳаммадов, У. Каримовалар Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан, Р. Шарипов «Тошкент оқшоми» ва С. Левченко «Вечерний Ташкент» рўзномаларидан эдилар.

Район ҳокимининг биринчи ўринбосари О. Алихўжаев бизни очиқ чеҳра билан қарши олган бўлса-да, мақсадимизни билгач, бир оз ажабланди ҳам:

— Бўзсув Тошкентга Киров районидан кириб келса, бизнинг райондан чиқиб кетади. Сувнинг «оғриш»и асосан, юқоридаги районларда бошланади-ку?!

— Гапингиз тўғри, — тасдиқладик биз. — Зеро, ангоринг қандайлигини билмоқ истасанг, ойнага қара, дейдилар. Дарёнинг шаҳардан чиқиб кетишдаги ҳолати ҳамшаҳарларимиз кўзгуси.

Район раҳбари мамнун жилмайиб, изоҳ берди:

— Бир йилча бўлди, ижроқўмнинг алоҳида мажлисида бу масалани кўриб чиққандик. Қирғоққа жойлашган автохўжалик ва ширкатчи корхоналарнинг сувга муносабатини яхшилаб ўрганиб, зарур тадбирлар белгилагандик. 3—4 ойдан сўнг яна текширсак, аксарияти топшириқни бажарибди-ю, қай бирлари табиатга нисбатан панжа орасидан қарабди. Дарҳол кескин чоралар қўлладик. Энди яна режаларимиз бисёр.

— Дарёнинг эртаси ҳақида бугунидан хабар олганимиздан кейин суҳбатлашсак.

— Жуда соз. Унда марҳамат, бориб бир айланинглар. Сизга район санитария-эпидемиология станция бош шифокори Санъат Шоумаров ва шу станция ходими Рустам Абдуллаевлар йўл кўрсатишади — Осимхон ака шундай деб бизни кузатиб қолдилар.

Ташқарига чиқишимиз билан кўзимиз 2—3 чақирим нарида осмону фалакка ўрлаётган қора қуюнга тушди. «Ўт кетди!» — Шу ваҳм билан Бўзсувни ҳам бир зум унутиб, машинага ўтирдигу ўша томонга елдек учдик.

Йўқ, ўт кетмаган экан. Бу «Эмал» ширкати ишчиларининг одатий иш жараёни экан. Улар темир қутилардаги бўёқ чиқитларига ўт қўйишарди. Бизнинг авзоимизни кўриб, дарҳол сув сепиб ўчира бошладилар.

Ширкат раиси Роберт Абрамович Бобожонов ўз хонасида бамайлихотир ўтирган экан.

— Нега чиқиндиларни ёқасиз? Бу ахир атроф-муҳитга зарар-ку! — сўраймиз ундан.

—Биз ёқмаймиз. Махсус контейнерларга солиб, автодормехбаза машиналарида жўнатиб юборамиз.

— Бўлмаса, ҳовлида ёқишаётгани нима?

— Йўғ-э, олов ёқишибдими? Ҳозир бориб кўрамиз-да...

— Офарин-э! Буларнинг қора тутуни бутун бир даҳани булутдек қопlargмишу, ширкат раиси шу ерда бўлатуриб «бехабар» бўлармиш?! Кўзим кўр, қулоғим кар деганлари шудирда! Йўқ, давоси бор экан. Роберт Абрамовичнинг қўлига битта акт тутқазилганди, кўзлари бодроқдек очилиб кетди.

Дарвоқе, бу ширкат ҳам Бўзсув ёнида экан. Булар ҳавоники шунчалар қилгач, кўздан панадаги сувни ифлослантирмайди, деб ким кафолат берарди?

Саёҳатимизни ширкатнинг биқинига жойлашган махсус қурилиш бошқармасида давом эттирдик. Бу ерда бетон тахтачаларга бўёқ билан гул тушириларкан. Каттагина цех ҳамма ёқни «гуллатиб» ётибди-ю, раҳбарлардан ҳеч ким кўринмайди. Бир оздан кейин ичкаридан муҳандис Зулфия Мустафоева чиқиб келди.

— Биз Бўзсувга ҳеч нима ташламаймиз, — деди у.

— Ҳожатхонанинг шундоққина дарё лабига тўғрилаб қурилгани, ҳайдовчиларингиз машинасининг моторини сув бўйида юваётгани — дарёга ҳеч нима ташланмаётганими?

— Бу савопингизни раҳбарларимизга беринг, — деди З. Мустафоева каловланиб.

— Афсуски, раҳбарлар кеча ҳам йўқ эди. Бошлиғингиз Илья Аронович Фишманга бугун келишимизни айтиб қўйинг дегандик. Яна йўқ, — деди куюниб М. Умарова. — Цех қуришдан аввал Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитасидан рухсатнома олиниши керак эди. Бу ерда хўжалик ҳисобидаги корхонанинг ўзи хон, кўланкаси майдон бўлган.

Разм солсак, ширкатчи корхоналар Бўзсувни қамал қилгандек ёнма-ён жойлашиб олган экан. «Товарищ» ширкатига ўтдик. Ҳовли эгаси кўчиб кетган уйдек ҳувиллаб ётибди. Нариродаги занжирлоғлиқ итга ҳамроҳларим ола қараб, аста ичкарига қадам қўйишди.

— Боғлоқлик кўппакдан шунчалик қўрқасизми? — кулдим мен.

— Гап бор, — деди Р. Абдуллаев жиддий туриб.

Маълум бўлишича, бир кун аввал у беш киши бўлиб келиб, ҳеч қандай рухсатномасиз дарё қирғоғига жойлашиб олган бу корхонани муҳрлаб кетган экан. Ширкат раиси Италияга иш билан кетгани учун унинг ўрнига Семён Григорьевич Роберман деган шу корхона аъзоси чиқиб дўқ ура кетибди. Бу ҳам етмагандек, муҳрлаганларга қарши итни бўшатиб юборибди.

Бориб эшикларни кўздан кечирдик. Бир кун аввал муҳрланган саккизта эшикнинг ҳаммаси ўзбошимчалик билан очилган. Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси уларни қайта муҳрлади. Ана энди берухсат эшикларни очадиган бўлишса, қонун олдида жавоб беришади.

Шундай бир ҳикоя эшитгандим. Бир фозил киши дарвозахонаси бўлмагани туфайли аравасини қўшнисининг эшигига қўяркан. Шунинг учун ҳам эрта тонгда хўроз қичқирмай, қўшнисининг остонасини ҳам супуриб, сув сепиб қўяркан...

Буни қарангки, Чилонзор районининг 7-автодормехбазаси Акмал Икромов районида, Бўзсув лабида экан. Улар ҳам фозил киши йўриғини тутиб, кўча супуриб қўйишяптими дерсиз?! Акмал икромовликлар бу корхона ўз ҳовлисини «супуриб» ўтирса ҳам суюнишади.

Ҳовлида ювиндига ўхшаш мойли кўлмак, унинг этагида оқаётган Бўзсув томон ўтиб капалагимиз учиб кетди. Ҳовли саҳнига тўкилган жамики мой ва сув шу ёққа оқиб келиб, кичкинагина мойсузғич ҳовузчага тўпланаркан.

— Бу ҳовузчадаги сув дарёга қўшилиб кетади-ку? — сўраймиз бош муҳандис Фаҳриддин Одиловдан.

— Йўқ, Бўзсувга тушмайди. Махсус машинамиз бор, ҳовуз тўлса, тортиб кетаверади.

— Ёмғир ёққанда-чи?

— Унда кун бўйи битта машинани шу ҳовузга боғлаб қўямиз.

— Қаттиқроқ жала қуйса, мой-пойи билан қўшилиб дарёга оқиб кетавераркан-да? «Челаклаб» олиб улгуриб бўлармиди?

— Энди ҳаракат қиламиз тўғрилашга...

— Шунинг олдини олиш учун тузукроқ чора ўйлаб кўрганмисиз?

— Билмадим, буни нима қилса бўларкин!?— дейди бош муҳандис елка қисиб.

Во, ажаб! Нималар бўляпти ўзи? Наҳотки, ўзлигимизни шунчалар эсдан чиқариб қўйган бўлсак? Юқоридаги ширкатларнинг раҳбарлари, балки, бизнинг урф-одатларимизни билишмас, аммо Ф. Одилов ота-боболаримизнинг сувга ҳатто тупурмаслик, ерга, табиатга муносабат ҳақидаги удумларини унутдимикин? Йўқса, шарқироқ дарёни булғаш гуноҳи азимлиги дилидан кечмасмиди?..

Бу кўрганларимиз ҳам ҳолва экан. Сал нариродаги яна бир автокорхона ҳовлисидан шаҳар «Сувсоз» трестининг улкан канализация қувурлари ўтаркан.

Қувурлар бир-бирига яхши мустаҳкамланмаганидан ҳар бир чок тагида ифлос сув оқиб, ҳовузчалар пайдо бўлибди. Бу сувлар охир-оқибатда дарёга қўшилиб кетяпти. Ана энди биздан нариродагиларнинг канализация суви, мой ва турли оқавалар аралашган Бўзсувдан фойдаланишларини бир кўз олдингизга келтиринг. Кимдир бу сувда юз-қўлини ювар, кимдир ҳатто ичар, болалар чўмилар. Гуноҳ деганлари бундан ортиқ бўладими?!

Биз бу аҳволдан ранжиб, Акмал Икромов район ҳокимлигига қайтдик. О. Алихўжаев кўрилаётган чоралар ва режалаштирилаётган тадбирлар ҳақида гапирди:

— Яқин келажакда қирғоқдан 200 метр оралиқдаги барча корхона ва хонадонларни кўчирамиз. Бўзсув қирғоғи кета-кетганча 200 метр кенгликда ўриkзор бўлади. Районимиз аҳли ишдан қайтган дамларда бола-чақаси билан чиқиб, Швейцариядан қолишмайдиган бу истироҳат масканида ҳордиқ олади...

Район раҳбари режалар ҳақида сўзлаяптию, бошим узра ҳовуч-ҳовуч ўрик гули тўкилаётгандек, димоғимга қантак ўрик иси уфураётгандек туюлди...

Келажакка умид билан чиқарканмиз, бу хушхабарни ҳокимлик биноси ёнидан оқиб ўтаётган дарёга етказишга ошиқдим. Ахир қувонмай бўладими? Ўзимизнинг Бўзсув бўйлари кўм-кўк майсалар билан қопланса, чағалайлар сувга тўш уриб учса, бошинг узра мевалар мени е деб турса, қайси Швейцариядан кам?! Баъзан олдингдан оққан сувнинг қадри билинмаслиги чатоқ-да!..

Бирдан хаёлларим тўзғиди. Ажабо, ҳокимлик ёнидаги қирғоқ ҳам ахлатхона!..

Пастда эса ўртаниб, тўлғаниб, ифлос оқавалардан ранги бўзариб, бўзлаб-бўзлаб Бўзсув оқмоқда.

Музаффар УСМОНИЙ.

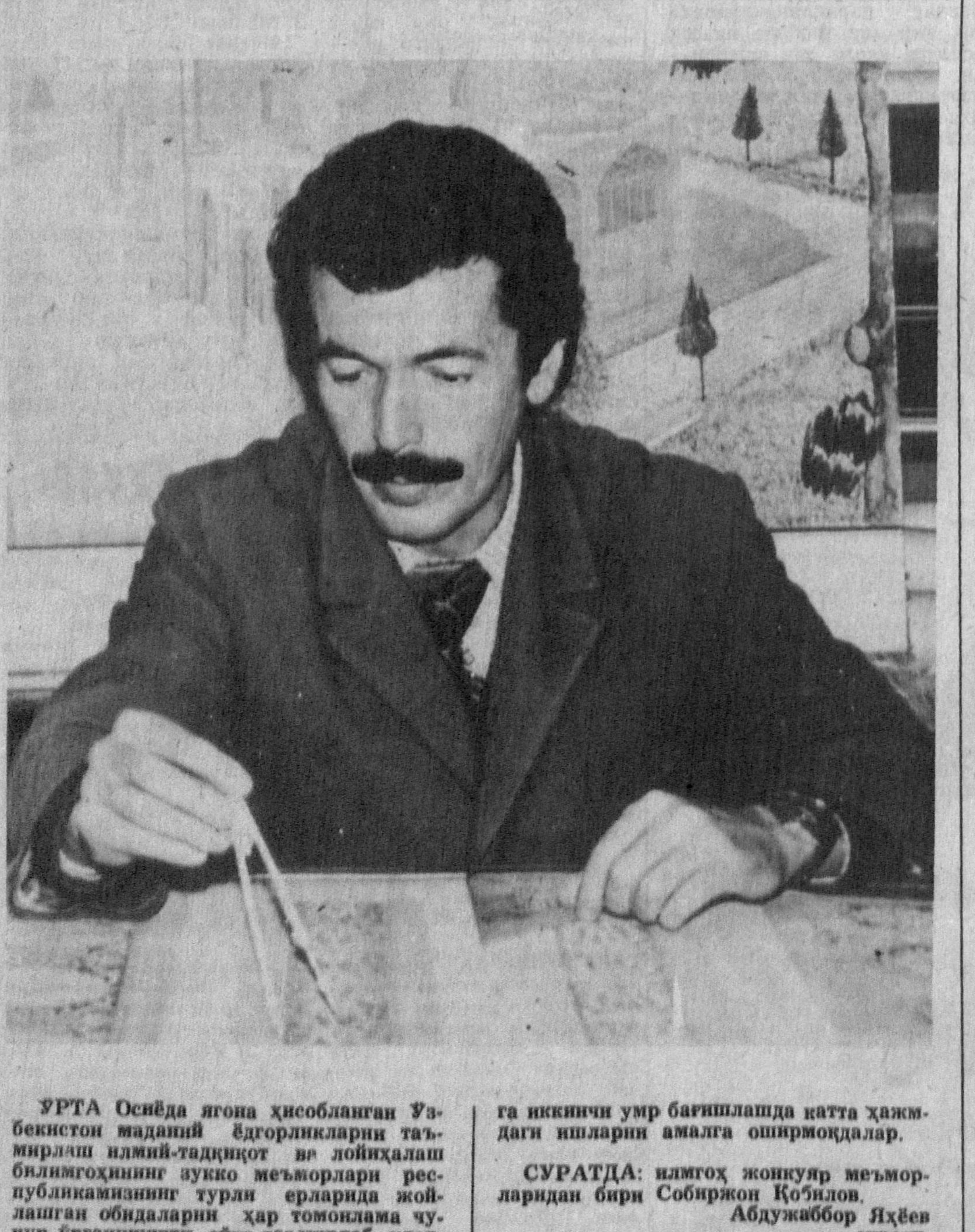

ЎРТА Осиёда ягона ҳисобланган Ўзбекистон маданий ёдгорликларини таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш билимгоҳининг зукко меъморлари республикамизнинг турли ерларида жойлашган обидаларни ҳар томонлама чуқур ўрганишяпти, сўнг таъмирлаб, уларга иккинчи умр бағишлашда катта ҳажмдаги ишларни амалга оширмоқдалар.

СУРАТДА: илмгоҳ жонкуяр меъморларидан бири Собиржон Қобилов.

Абдужаббор Яҳёев сурати.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Ўзбекистон Республикасининг темир йўл вагонларидан фойдаланишга оид ўз қонун-қоидалари мавжуд. Жумладан, улардан бирида мана бундай дейилади:

«Корхона ва муассасалар ҳамда Ўрта Осиё темир йўли бозор иқтисодиётига ўтиши муносабати билан темир йўл хизматидан фойдаланадиган ҳар бир мижозлардан усти очиқ, усти ёпиқ, платформа ва шунга ўхшаш оддий вагонлардан кўрсатилган нормадаги ҳар бир соат учун 22 сўм, ундан ортиғига эса 37 сўмдан, махсус вагонларни нормадаги ҳар бир соати учун 44 сўм, ундан ортиғига 74 сўмдан, кузатувчиси бўлмиш рефрижератор ва транспортер вагонларни нормадаги ҳар бир соати учун 66 сўм, ундан ортиғига эса 111 сўмдан ундирилиб олинсин».

Шуни эътиборга олган ҳолда Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига қарашли «Шумилов» темир йўл бекатидаги хизматдан фойдаланувчи мижозларнинг юк вагонлардан қандай фойдаланганлиги ҳақида маълумотномасига бир назар ташлайлик.

Агрегат заводи ўтган йил давомида жами 841 вагондан фойдаланган. Улар вагонлар кўрсатилган вақтдан 5440 соат ортиқ туриб қолганлиги учун темир йўл кассасига 23 минг 59 сўм жарима тўлаган. Бу йил ҳам корхонада аҳвол ўтган йилгидан яхши эмас. Масалан, шу йил январь ойининг ўзида 47 та вагон 1782 соат ортиқча туриб қолганлиги учун корхона 9953 сўм жарима тўлаган бўлса, февраль ойи давомида 54 та вагон муддатида бўшатилмаганлиги учун минг сўмга яқин жарима тўлаган. Лекин шу ўринда вагонларнинг туриб қолишида ҳамма айб корхонадами, деган савол туғилади. Буни аниқлаш мақсадида биз корхонада бўлдик ва шу масала билан қизиқдик. Транспорт цехи бошлиғи Григорий Ломаков билан биргаликда корхона ҳудудидаги темир йўл атрофини айланар эканмиз, кўп нарсанинг гувоҳи бўлдик. Пўлат изларнинг бир йўналишдан иккинчи йўналишга ўтиш қисмлари носоз ва уларнинг аксарият қисмларида металл қийқимлари тўлиб-тошиб ётибди. Бундан ташқари вагонлардан юклар пўлат излардан ўрта ҳисобда 2 метр нарида эмас, балки қоидага хилоф равишда жуда яқин туширилган.

Завод ҳудудидаги пўлат изларнинг бирида 63897714, 67568337 рақамли усти очиқ юки билан турган икки вагонни кўриб Григорий Ивановичга савол назари билан қараймиз.

— Буларни юк ортишимиз учун кеча пешинда беришган. Уларга қишлоқ хўжалик машиналари эҳтиёт қисмлари ҳамда металл қолдиқларини ортганмиз. Бироқ, бу вагонларни ҳалигача станцияга нимагадир олиб кетишмаяпти. Ваҳоланки, олиб кетишлари учун вақтида хат орқали хабар қилганмиз.

Компрессор заводида ҳам аҳвол шу. Корхонага бир кун олдин юк ортиш учун берилган 7 та вагонга юк ортиб тахт қилиб қўйилган бўлса ҳам улар ҳалигача олиб кетилмаган.

Ушбу корхона ҳам ўтган йил давомида темир йўл кассасига 878 сўм, шу йил январь ойида 482 сўм, февраль ойида 2959 сўм тўлаган. Лекин туриб қолишларнинг ҳаммасига корхона сабабчи, деб бўлмайди. Бунда темир йўлчиларнинг ҳам айблари бор.

Шундай экан, темирйўлчилар корхона ва ташкилотлар олдидаги мажбуриятларини ҳам эслаб қўйишса ёмон бўлмасди. Қарс икки қўлдан, деганларидек, вагонлар бекор туриб қолмаслиги учун темирйўлчилар ҳам мажбуриятларини тўлиқ бажаришлари керак.

Маҳкам ҲАКИМОВ.

ҚОЙИЛ ҚОЛИШДИ

СОБИР Раҳимов районидаги Юсуф Шомансур номли 11-мактабга таклиф этилган меҳмонлар, шу мактабга туташ маҳаллаларда истиқомат қилувчи ота-оналар ташриф буюришди. Уларни ўқувчилар ўз қўллари билан тайёрлаган баҳор таомлари билан меҳмон қилишди.

— Бола бошидан, ниҳол ёшидан деган гап бор, — дейди мактаб директори Маҳкам Расулов. — Ана шу жиҳатдан олиб қараганда ўқувчиларни мактабдалик пайтидаёқ уй ишларини қилишга, таом тайёрлашга ўргатиш айниқса муҳим аҳамиятга эга. Бу гал биз мактабда ўтказган ушбу тадбиримизда барча шундай юмушларни ўқувчиларнинг зиммасига юкладик. Бундан кўзлаган мақсадимизга эришдик. Улар тузаган дастурхонлар чиройли, тайёрлаган таомлари ҳам мазали бўлди.

Бу тадбирни ўтказишда мактабнинг 5-«а», 8-«а», 9-«а», 9-«б» синф ўқувчилари ўзларини кўрсатишди.

Фахриддин НУРИДДИНОВ,
«Иттифоқ» маҳалласи фуқароси, меҳнат фахрийси.

Мусаввир Раҳим АҲМЕДОВ устахонасида

ҚУЁШГА ҚАРАГАН ДЕРАЗА

БОЛАХОНАДАН садо эшитилди:
— Келсинлар, оғайни.

Қўлим эшик қўнғироғи тугмасини босишга чўзилганча қолди. Тепага қарадим: Раҳим Аҳмедов.

— Эй, сизмидингиз, ҳозир тушаман.

Орадан икки-уч дақиқа ўтар-ўтмас эшик очилди.

— Қани, марҳамат, ичкарига. — Раҳим ака йўл-йўлакай ҳол-аҳвол сўрашиб борарди. — Хўш, соғмисиз, саломатмисиз. Ие, ечманг, оёқни, ечманг. Ўзи уйда қурилиш, ҳамма нарса остин-устун. Одамзот умр бўйи қурар эканми деймак. Қани, тепага, устахонага марҳамат. Мухбирлар билан тепада туриб гаплашмаса бўлмасов.

Чиндан ҳам уйнинг иккинчи қавати ағдар-тўнтар экан. Раҳим аканинг устахонасида ҳам чор-атрофда бўёқ, эскизлар қалашиб ётарди. Чорчўпларга тортилган битмаган суратлар ҳам талайгина эди. Рўпарама-рўпара ўтирибмиз. Раҳим ака оромкурсига яхшилаб ўрнашиб олди. Сигаретага ўт олдирди.

— Раҳим ака, 70га кирганингиз муборак бўлсин!

— Қуллуқ ука, қуллуқ. Ҳозир шу 70 йилликка бағишланган шахсий кўргазмага тайёрланяпман.

— Тайёр ишларингиз бор-ку. Ўшалардан қўя қолмайсизми?

— Одатим — ҳеч қачон кўргазмага эски иш қўймайман. Ҳаммаси янги бўлса дейман. Ижодкор деган ахир янги ижодини намойиш қилиб туриши керакми? Манави кўриб турганингиз шу кўргазмага қўйиладиган ишларнинг биттаси.

Чорчўпга тортилган суратга қарадим. Табиат қўйнида, майсалар устида бир гўзал ўтирибди. Лимуранг костюмчаси оловранг юбкасига шунчалар уйғунки! Қўлида китоб, хаёлга ошуфта...

— Қалай, — Раҳим ака кўз қисиб қўйди, — зўрми?

— Бўёқларини жуда танлабсиз-да. Ҳаётда бормикан ўзи бу қиз?

— Одатда мусаввирлар ҳаётдаги билан хаёлдагисини омухта қилишади. — Раҳим ака бориб суратнинг бир ерига мўйқалам теккизди. — Йўқ нарсани қаердан оламиз.

— Ижод йўлингиз ҳақида суҳбатлашишдан аввал болалигингиз тўғрисида сўзлаб берсангиз.

Раҳим ака билинар-билинмас уҳ тортди.

— Болалигим бўлмаган менинг.

— Ие, нега? Тўғридан-тўғри йигитга айланганмисиз?

— Самарқанд дарвозадаги болалар уйида ўсганман. Ўн ёшимда етим қолганман. 30-йиллар эди ўшанда. Дадамнинг ҳатто гилами ҳам бўлмаган эди. Эс-эс биламан. Сағбон кўчасида Ҳафизкўйкида дўконлари бўлар эди. Одамлар олиб келган молни сотиб тирикчилик қилардилар. Ким билсин, ҳунарларидан тушган даромад етмаган бўлса керак-да. Ўша йилларни биласиз, битта сигири бор одам ҳам қулоқ қилинар эди. Дадамнинг бисот-бағали бўлмаган. Айланиб мол йиққанлар. Мени ҳам бир марта Қовунчига олиб борганлар.

Бойлар қулоқ қилингандан кейин уларнинг ҳовли-жойи болалар уйларига айлантирилди. Шунақа ука, бизни давлат боққан. Болалар уйи бўлмаганда, ким билсин, ҳозир сиз билан гаплашиб турмаган бўлармидим.

— Жа унчалик бўлмаса керагов, Раҳим ака.

— Тарихни бўяб нима қиламан? Боргапни айтдим-да.

— Санъатга ҳавас болаликдан уйғонганми сизда?

— Қандай тушунтирсам экан. Мени мусаввирчиликка етаклаган инсон Ҳикмат Раҳмонов бўладилар. Болалар уйида расм чизиш тўгараги раҳбари эдилар. Ўша киши бадиий билим юртига етаклаб борди. Урушдан кейин Ленинградда ўқидим. Ўқиш даврида машҳур рассом Ўрол Тансиқбоев, Чингиз Аҳмаровлар ҳолимдан хабар олиб туришди.

— Демак аслида сиз ҳам портрет ва манзара устаси экансизда? Чингиз ака айниқса аёллар портретини жуда қуйиб қўяди-да.

— Мен ҳам аёллар суратига катта эътибор бераман. Лекин кўпроқ оналар суратини чизаман. Балки она меҳрига ташналигим учунмикин?

Раҳим Аҳмедов ўз ижодида чиндан ҳам оналар образини яратишга катта эътибор беришига ҳамма гувоҳ. Қайгаки қадами етса ўша ердан у ажиб образлар чизиб қайтади. Рассомнинг «Қашқадарёлик аёл» деб номланган сурати ҳар жиҳатдан диққатга моликдир. Аёлнинг чеҳрасида ўйчанлик ҳукмрон. Эгнидаги либоси юзида акс этган хаёлларга бунчалар ҳамоҳанг! Оппоқ рўмол эса оқ кўнглининг аксимикин? «Онанинг хаёллари» номли сурат эса гўё шу суратнинг давоми, достоннинг иккинчи бобига ўхшайди. Ғарибгина кулба. Дарахт тагидаги супа. Она ёлғиз, жангда ҳалок бўлган ўғлининг фироғида куйиб адо бўлгани шундоққина билиниб турибди. Табиат онанинг маҳзун чеҳрасига уйғун, маъюс. Ҳудди шундай «Фарғоналик аёл», «Сурхондарёлик қиз», «Ноиб аёл» суратлари ҳам Раҳим Аҳмедовнинг инсонни ҳам зоҳирий, ҳам ботиний қиёфасини чиза оладиган маҳоратли мусаввир эканини тасдиқлайди.

— Урушда бўлганмисиз?

— Менинг ёшимдагилардан буни сўраш уят. Уларнинг барчаси жанг «тузини татиб кўрган». Баданимизда эса унинг излари бор. Урушнинг бошидан охиригача бўлдим. Қурол қанчалар машъум кунларни инсон бошига солишини ўз кўзим билан кўрганман.

— Чамаси жанггоҳга кетишингиздан олдин мусаввирчиликдан сабоқ олардингиз-а?

— Беньков номли Тошкент бадиий билим юртида ўқиганман. Уруш бошланган йили тугатганман. Шоирлар айтганидек мўйқаламни милтиққа алмаштирганман. Урушдан кейин эса Ленинграддаги Репин номли ранг-тасвир, ҳайкалтарошлик ва меъморчилик институтини тугатганман. Билим юртида ўз устозларимдан жуда ёлчидим. Ҳамдамий, Беньков, Карахан деган муаллимлар бўлар эди. Ҳамдамий жангда 33 ёшда ҳалок бўлди. Оташин йигит эди раҳматли. Беньков билан Карахан менга табиатни севишни мерос қилиб қолдиришди. Ўтган мусаввирлардан, ҳозирги кундаги сафдошларимдан кўпчилигининг ижодини қаттиқ ҳурмат қиламан. Лекин биронтасига, худога шукр, тақлид қилмаганман.

Раҳим акага қарайману ўйга толаман. Қаттиқ қийинчиликлар ҳам унинг характерига таъсир этолмабди. Бўлмаса урушга бориб келганлар билан кўп суҳбатлашганман. Уларда тасвирлаш қийин бўлган, доим меҳрнинг ортида яшириниб турадиган қаҳр ҳам бўлади. Сал ортиқча савол берсангиз «портлаб» кетишади. Раҳим акада бундай хусусият йўқ. Демак, қаттиқ кунлар унга одамийлик сабоғини берган. Раҳим акани рассомлар уюшмаси аъзолигига тавсия қилар экан, унинг ленинградлик устози А. Мельников шундай ёзган эди: «Аҳмедовни бошқа талабалардан ёз ойларида бўладиган мустақил амалий ишларга жиддий муносабатда бўлиши ажратиб туради. У олиб келган лавҳалар, суратлар ҳамма вақт ҳаётни чуқур тушуниб кузатиши ва ҳаққонийлиги билан диққатга сазовор бўларди». Буни ўша пайтларда мусаввир яратган «Колхозчи аёл» (1951), «Чўпон бола» (1952) каби суратлардан ҳам билсак бўлади.

— Сиз ижодимни бошидан мустақил бўлганман, демоқчисиз-да, шундайми?

— Ҳа, ўлманг, мустақилликка нима етсин! Мустақиллик шахсга ҳам, жамиятга ҳам сув ва ҳаводек зарур. Айниқса, ижодда. Бировга тақлид қилмайдиган, ўз йўлини эрта топиб олган ижодкор борки, ундан мўъжиза кутаверинг. Ўзи менинг ижодим билан озми-кўпми танишмисиз?

— Янгиларини кўрмаганман. Ҳозир мўъжиза дедингиз. Уни қандай шарҳлайсиз?

— Мўъжизалар ҳар хил бўлади. Биров бирдан бойиб кетса мўъжиза деб баҳолайди. Биров келажакни мўъжиза деб билади. Шоирда бир сатр яхши шеър, рассомда бир қатим яхши бўёқ ўрнида ишлатилса — ўша мўъжиза. Гапимга кулмангу яхши рафиқа, яхши фарзандлар ҳам мўъжиза.

— Сиз ҳам шу мўъжиза эгасимисиз?

— Шундоқ. Аёлим Карима Аҳмедова санъатшунос. Миллий мусиқа билан шуғулланади. Санъатшунослик номзоди. Чингиз ака таништириб қўйган иккаламизни. Ўшандан бери биргамиз, ука.

Раҳим Аҳмедов Тошкентга келганда Чингиз ака уни ҳоли-жонига қўймади.

— Раҳимжон юраверасанми энди, қачон уйланасан? Битта яхши қиз бор. Сени анчадан бери таништириб қўйиш ниятида юрибман. — Чингиз ака Раҳимни етаклаб Ҳамза номли санъатшунослик институтига келди. — Биронта баҳона топиб тур. Мен ҳозир қизни чақириб чиқаман.

Сал ўтмай эшикда хушбичим қиз кўринди.

— Карима, — деди Чингиз ака. — Сенинг саволларингга шу қиз жавоб беради, Раҳимжон.

— Шу, дутор ҳақида маълумот берсангиз. Миллий чолғуларнинг суратини ишлаётган эдим.

Карима бирпасда дуторнинг таърифини қилиб кетди. Унинг кўҳна эканлигидан тортиб, ипи иккита бўлишигача батафсил тушунтирди. Раҳимнинг қулоғига гап кирмасди. «Эй, бунча гапни кўпайтиради. Мен дутор учун келибманми? Сен учун келганман аслида», кўнглидан кечирди у... Сал кунда эса икки ёш қовушишди.

— Болаларингиз нечта, Раҳим ака?

— Тўртта... эди. Қизларим Элмира, Нигора, Ҳасан-Ҳусан ўғилларим. Қизларимнинг каттаси МГУда, кичиги ЛГУда ўқишган. Иккалови фан номзоди. Ҳасан ўғлим 32 ёшида яқинда вафот этди. Фарзанд доғи ёмон бўлар экан. Онаси ўзини олдириб қўйди. Набирамнинг каттаси худди қуйиб қўйгандек ўзи-я. Шунақа, бир мўъжизамни худойим кўп кўрди.

Икковимиз жим қолдик. Бир нима дейишга тилим бормади. Хаёлимда эса Раҳим аканинг ижод ва ҳаёт йўли: 1953 йилда Рассомлар уюшмасининг аъзоси; 1961 йилда «Ўзбекистон халқ рассоми» фахрий унвонига сазовор бўлган; 1967 йилда Ҳамза номли Ўзбекистон Давлат мукофоти соҳиби, 1975 йилда СССР бадиий академиясининг мухбир аъзолигига сайланган; 1981 йилда СССР халқ рассоми фахрий унвонига лойиқ бўлган; танаффуслар билан 19 йил Ўзбекистон Рассомлар уюшмасига раислик қилган. «Шу кичкина одам-а!» деб ўйлайсан беихтиёр. Лекин шу қотмадан келган инсондаги ижодий қудрат, юрагидаги ўт олдида ҳатто домна печларидаги олов нурсиз бўлиб қолишини кўпчилик билмаса керак. Бу олов элга, халққа бўлган меҳр-алангаси аслида.

— СССР Бадиий академияси энди йўқ. Буёғи нима бўлади?

— Чораси бор. — Раҳим ака жонланиб кетди. — Ўзбекистон Бадиий академиясини ташкил этиш керак. Ана шунда кўзланган мақсадга етамиз. Ижодий кучлар бор. Иқтисодий кучлар бизни қўллаб юборса бўлди. Менинг хом чўтимча ярим миллион етади. Бадиий академияда таҳсил олишга арзигулик ёшларимиз, эҳ-ҳе, қанча! Хуллас пойдевори бор миллий академиямизнинг.

— Сизнинг ҳам ижодингизда формализм, абстракционизм каби оқимлар таъсир кўрсатган жойи борми?

— Менинг унақанги «изм»ларга тоқатим йўқ. Менинг учун ягона ҳақиқат, ягона услуб — миллийлик бор. Ўзингиз бир дўппини ерга қўйиб ўйлаб кўринг: машҳур ижодкорлар нега сердовруғ бўлишган? Миллий оҳангларга эътибор бергани учун. Уфимцев, Карахан, Беньков, Тожибоев, Ахмаров каби мусаввирлар ижодида ниҳоятда миллийлик кучли. Хусусан портрет жанрида бу нарса яққол кўринади. Лаб, юз, бурун, кўз, қош, соч асосий миллий детал ролини бажаради.

Мен Раҳим Аҳмедовнинг «Тонг. Оналик» суратини ўзбек миллий рассомчилигининг юлдузли асарларидан бири деб биламан. Эрта тонг. Тонготар нурлари, тоғлар, адирларда сапсал шуълаланиб турибди. Аҳли қишлоқ ширин уйқуда. Она эса уйғоқ. Вужудидан гўзаллик ёғилиб турибди. У гўдагини эмизмоқда. Атрофни худди она сутининг муаттар иси тутиб кетгандек.

Суратга қараб кўз ололмайди киши. Унда ҳар биримизнинг болалигимиз, онамиз кўкрагига интилганимиз акс этгандек бўлади. Ушбу асар оналар шаънига айтилган энг дилбар қўшиқ, энг мўътабар қасида. Унда табиат ҳам, тасвир ҳам, она ҳам, қўлидаги ширин гўдак ҳам, миллийлик либосидаки, бу либоссиз суратнинг эътибори қолмас эди.

— Сиз портрет жанрида ҳам кўп ишлагансиз. Айниқса колхозчи Тоштемиров, Нигора, Лола, Элмиранинг суратлари жуда мароқли чиққан...

— Ўзбекистонда, мен сизга айтсам, портрет устаси Абдулҳақ Абдуллаев бўлади. Шунчалар қудратли ижодкор шунчалар беозор, ҳокисорки! Ана ўша кишидан ўрганиш керак, портрет чизишни. Навоий сиймосини шундай қойилмақом қилиб ишладики, Абдулҳақ ака.

— Энди бир савол: тағин нега бу тоғдан келяпти деб ўйламанг...

— Бўлди, билдим. Оёғим хусусида сўрамоқчисиз. Сиз ўйлагандек урушда бўлмаган. Оқтошда, чорбоғда бўлган. Табиатга ошиқлигимдан ёдгор. Тепадан думалаб кетиб, тошга урилганман. Бўкса суягим синган. Даволансам ҳам барибир оқсоқланиб қолдим. Начора, санъат қурбонсиз бўлмайди.

— Ижодий уюшмалар хусусида фикрингизни сўрамоқчиман.

— Қайси маънода?

— Ҳамкорлик маъносида.

— Ҳа, ўлманг! Мен ижодий уюшмалар бир-бири билан мустаҳкам алоқада бўлса дейман. Шоир шеърини ёзаверса-ю, бастакорнинг иши бўлмаса, рассом полотно яратсаю, ёзувчи эътибор бермаса... Ҳаммамиз санъаткормиз ахир. Жипс бўлсак бир-биримиздан ўргансак, бир-биримизни илҳомлантирсак, ҳамкор бўлсак қани эди.

Раҳим ака ўрнидан туриб, орқаси ўгирилиб қўйилган чор чўпларни ўнглади. Кўз олдимда мусаввир яратган одамлар намоён бўлди. Бешикни қучоқлаб мудраётган она, аёл портрети, толиба қиз.

— Кўргазмага тайёрлаяпман буларни, — деди Раҳим ака. Қалай? Чалаю ҳали мавзусини сўраяпман-да.

— Деярли ҳаммаси оналар ҳақидаку?!

— Оналар ҳаёт қўшиғику ахир! Мен эса ҳаётни севаман. — Раҳим ака хушнудлик билан кулиб қўйди. — Бўёқларни бериб бўлай. Кўргазмага борганимизда шу саволни берганингизга пушаймон бўласиз ҳали.

Юзларимга салқин шабада урилди. Қарасам устахона деразаси очиқ экан. Лаъли баркашдек қип-қизил қуёш деразадан мўралаб турарди.

— Деразангиз қуёшга қараган экан-а?

— Қуёш нурлари тушиб чизган расмларимни жилолантирмаса кўнглим жойига тушмайди. Ҳамма нарсанинг қуёшга қарагани яхши.

Аслида Раҳим аканинг юраги қуёшга қараган дераза. Бу юракда қуёш нурлари жамланади. Орзуларга омухта бўлиб мўйқалам учун бўёққа айланди. Мўйқалам эса уни суратларига кўчиради. Мусаввир асарларининг сержилолиги, боқийлиги шундан бўлса керак.

Хайрлаша туриб, мусаввирга дедим:

— Деразангиздан ҳамиша қуёш аримасин, Раҳим ака!

— Санъат ихлосмандларининг эса кўзидан, — деди ҳозиржавоблик билан мусаввир, — қуёш тушган деразали уйда битилган асарларни қуёшли кўз билан кўриш керак.

Мен мусаввирнинг фикрига қўшилдим.

Темур УБАЙДУЛЛО.

⊙ **СУРАТЛАРДА: мусаввир Раҳим Аҳмедовнинг асарларидан лавҳалар: «Қўшиқ», «Оқтошда баҳор».**

Рустам Шарипов суратлари.

Ихчам тақриз

ОЛИМЛАР ХАТОЛАРИНИ ТУЗАТИШГАН

БУГУНГАЧА фалсафани ўқитиш ҳукмрон бўлган коммунистик мафкура билан бевосита боғланган эди. Фалсафани дунёқараш дейишдан воз кечиш шу соҳада мавжуд бўлган танқисликдан қутилишнинг ягона шартидир. Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, фалсафа фанлари доктори, профессор, Беруний номли Давлат мукофотининг лауреати Жондор Туленов, доцент Зоҳид Ғофуровларнинг фалсафа ўқув қўлланмаси ана шу вазиятни ҳисобга олган ҳолда ёзилган. Муаллифлар, аниқроқ қилиб айтганда, бошқалар, ўзлари йўл қўйган камчиликларни тузатишган. Улар нималардан иборат эди ва янги қўлланмадаги янгиликлар нимадан иборат?

Муаллифлар иложи борича инсонпарварлик фалсасининг кўпчилик принципларига қўлланмадан тегишли ўрин беришган. Шарқ фалсафаси кенг ёритилган. Шарқ мутафаккирларининг ижтимоий-фалсафий фикрлари келтирилган ва объектив таҳлил этилган. Мусо ал-Хоразмий, Форобий, Беруний, Ибн Сино, Улуғбек, Алишер Навоийларнинг олам тўғрисидаги мулоҳазаларини, жаҳон фани ва ижтимоий тафаккурнинг тараққиётига қўшган ҳиссалари илмий жиҳатдан ишонарли баён қилинган.

Ҳеч кимга сир эмас, аввалги дарслик ва қўлланмаларда фалсафанинг дунёқарашлик томонларига, унинг шахсга муносабати жиҳатларига, одам турмушининг борлигига, инсоннинг вазифаларига, одамнинг яшашдан мақсадларига, тарихнинг мазмуни, тараққиёт муаммоларига, одамзоднинг келажагига кам эътибор бериладиган эди. Ушбу қўлланмаларда бу камчиликларга хотима бериш, хориж файласуфларининг ижобий фикрларини келтириб, фалсафа тараққиётини тўғри кўрсатиб беришган. Муаллифлар ўзларининг аввалги қўлланмаларида фалсафий билим тугал тушунчаларни беради, дейишган бўлсалар, янги қайтадан ишлаб чиққан материалларда фалсафа, саволларга жавоб бермасдан у ҳар доим саволлар беради, кишининг ақли ва виждонига мурожаат қилади, деган тўғри тушунча беришади. Ахлоқ кишига шахс сифатида юқори поғонага кўтарилиш, соф виждонли бўлишни кўрсатганидек, фалсафа кишига доим ҳақиқатни излаш йўлларини кўрсатади. Фикримизча, қўлланмада тўла акс эттирилган масалалардан биттаси худди ана шунда ва муаллифларнинг янгича ёндошишларини акс эттирган. Ўрта Осиё мутафаккирларининг кейинги авлоди мулоҳазалари фикримизнинг тўғрилигини исботлайди. Машраб, Махтумқули, Махмур, Гулханий, Аҳмад Дониш, Муқимий, Фурқат, Абай, Завқий, Аваз Ўтар фалсафаси биринчи марта қўлланмадан ўрин олган. Сиёсатнинг фалсафага ўтказган салбий таъсир этишнинг сабаб ва оқибатларини далиллар асосида кўрсата билишган.

Ўзбек тилида чиққан қўлланмалар ичида биринчи марта диалектик материализм қатори бошқа фалсафа мавжудлиги тан олиниши, у дунёда яккаю ягона эмаслиги тан олинган. Тан олишнинг исботи, хусусиятлари ва ундаги йўналишларида бетакрорлик поэзиясидан таҳлил этилган ва катта ижобий томонлари таъкидланган. Биз қўлланмада дунёқараш марказий масала сифатида таҳлил этилган, деган фикрни айтдик. Дунёқараш деганда муаллифлар пролетар дунёқарашни эмас, балки, инсонпарварлик дунёқарашини назарда тутишган. Дунёқарашнинг барча кўринишлари ижобий маънода таҳлил этилган. Дарҳақиқат, миллиардлаб кишилар идеалистик дунёқарашга эга бўла туриб, ахлоқли-одобли, инсофли, илмий-техник тараққиётда олдинда бормоқдалар. Аслини олганда, дунёқараш идеализмга қарши маърузалар таъсирида эмас, балки турмуш тарзи таъсирида шаклланади.

Қўлланмада ноаниқликлар ҳам бор. Уларнинг мифология тўғрисидаги фикрларига унча қўшилиб бўлмайди. Миф ўтмиш ҳодиса эмас, инсоният бор экан, мифология мавжуд бўлаверади. Кейин ушбу қўлланмада Ислом фалсафасига кенгроқ ўрин берилганда, сўфизм илмий таҳлил этилганда бугунги кун эҳтиёжлари тўлароқ қондирилган бўлар эди. Ахир, сўфизм «Халқ дини» вазифасини бажариб қолмай, ўша даврдаги оддий халқнинг ижтимоий норозилигини акс эттирадиган восита ҳам эди. Аммо қўлланмада кўпгина муаммоларга янгича ёндошилган. Шунинг учун ҳам кўпчилик томонидан маъқулланмоқда.

**Сафар УТАНОВ,
Раҳим КАРИМОВ,
Муҳаммаджон ЗАРИПОВ,
Низомий номли Тошкент Давлат педогогика олий билимгоҳи «Дин, ҳурфикрлилик тарихи, этика ва эстетика» кафедрасининг доцентлари, фалсафа фанлари номзодлари.**

Билиб қўйган яхши

ЭНГ ОЛИЙ МУКОФОТ

АЛЬФРЕД Бернхард Нобель номли халқаро мукофот асримизнинг бошидан бери фан, техника, адабиёт, тиббиёт ва тинчликни сақлаш йўлидаги таҳсинга сазовор ютуқларга эришган кишиларга бериб келинади.

Нобелнинг ўзи ким бўлган? Нобель XIX асрнинг энг йирик ихтирочилари ва улкан саноатчиларидан бири эди. У 1833 йили Швециянинг жанубий вилоятида туғилди. Оиланинг бошқа аъзолари қатори Альфред ҳам фақат Стокгольмдаги лицейдагина бор-йўғи бир йил ўқиди. Кейин Петербургда пулли дарсларда бирозгина «саводини чархлади». 1842 йилда Нобеллар оиласи Петербургга кўчиб келган эди. Бу ерда улар рус армияси учун қурол-яроғ ва ўқ-дорилар ишлаб чиқариш, машиналар яратиш билан машғул бўлдилар.

Альфред Нобелнинг кимёгар ва муҳандис сифатидаги фаолияти асосан Стокгольмда бошланди. У Швецияга қайтиб келган отаси билан маслаҳатлашиб, Европа ва Америка мамлакатлари бўйлаб тижорат саёҳатига чиқади. Француз химиги Т. Пелуза лабораториясида кимё сирларини пухта ўрганиб қайтади. Шундан сўнг отаси билан портловчи моддалар яратиш устида қаттиқ ишлайди. Нитроглицерин ишлаб чиқарувчи завод қуради. 1867 йилда у динамитни кашф этиб, кўп миқдорда ишлаб чиқара бошлади.

Нобелнинг бойлиги ниҳоятда тез кўпая борди. Ўз вақтида унинг ҳатто Шимолий Кавказда ва Боку атрофларида нефть қазиб чиқариш ва қайта ишлаш корхоналари жуда сердаромад бўлган эди. Нобель 1880 йилларда Ўрта Осиё темир йўли қурилиши ишларини ҳам мамнуният билан маъқуллаган, Хоразм, Бухоро ва Фарғонанинг беҳисоб бойликлари Россияга тўкинлик келтиришини башорат қилган эди. Ушбу башорат ўлкамизни ҳозир не кунларга солгани ҳаммага маълум.

Бойлиги мил-мил бўлган Нобель ниҳоятда одамови бўлган. Бунга тили ниҳоятда аччиқлиги сабаб бўлгандир эҳтимол. У ўлимига бир йил қолганида ўзининг бутун бойлигини беш қисмга бўлиб, уни инсониятга кўпроқ фойда келтирадиган кишиларга мукофот тариқасида беришни васият қилади. Асримизнинг бошида бу жамғарма ҳисобида 70 миллион швед кроии бор эди. Ҳозир эса 200 миллионга етди.

Нобель мукофотлари биринчи марта физика, кимё, физиология ва тиббиёт соҳасида 1902 йилда берилган эди. Шундан кейин бешинчи — адабиёт бўйича ҳам махсус мукофот таъсис этилди. Ҳар бир мукофот 150 минг крон ёки 42 минг долларни ташкил этади. Умуман, ўтган 89 йил ичида жаҳонда 600 киши Нобель мукофотига сазовор бўлди. Улар орасида машҳур ёзувчилар, олимлардан Михаил Шолохов, Андрей Сахаров, Анатолий Солженицин, Борис Пастернак ва бошқа буюк ижодкорлар бор.

Мукофотни Швеция фанлар академияси, Қироллик тиббиёт жарроҳлик институти, Стокгольмдаги академия томонидан сайланадиган беш кишидан иборат комитет беради. 1968 йилда Швеция халқ банки 6-Нобель мукофотини ҳам таъсис этди.

Совриндорлар ҳақидаги маълумотлар Альфред Нобель туғилган кун — 21 октябрда эълон қилинади. У вафот этган кун — 10 декабрда эса Қироллик филармониясида мукофотлар тантанали суратда топширилади.

Мустақилликка эришган Ўзбекистонимизнинг олиму фузалолари, шоиру адибларини шу мукофотга лойиқ кўриладиган одамлар орасида кўриш бизга қанчалар ёқимли бўлар эди! Бу кунга ҳам етармиз бир кун.

Васила ЗАЙНУТДИНОВА тайёрлаган.

Илм масканларида

ТАЛАБАЛАР КЕЛИШИБ ИШЛАШАДИ

ТОШКЕНТ Давлат дорилфунуни боғида кўп йиллардан бери турли хил манзарали дарахтларни синовдан ўтказиш, мевали дарахтларнинг ниҳоллари ва гуллар етиштиришга алоҳида эътибор берилади Бундан ташқари сабзавот экинлари экилади, кўкатлар сепилади. Ҳосилидан маълум қисми эса дорилфунун санаторийсига жўнатилади.

Бозор иқтисодиёти шароитидан келиб чиққан боғ жамоаси яна бир хайрли ишга қўл урди. Бу жойда «Агробиолог» деб номланувчи кичик корхона ташкил этилиб, унга талабалар кенг жалб қилинмоқда. Кичик корхона Тошкент Давлат тиббиёт олийгоҳи, Педиатрия олийгоҳи ва дорилфунун биология куллиётида амалий машғулотлар ўтиш учун зарур бўлган жонли кўргазмалар етказиб бериш, калифорния чувалчангларидан арзон ва сифатли ўғит тайёрлаш каби вазифаларни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

Айни пайтда эса ўқишдан бўш вақтларини боғ далаларида ўтказаётган талабалар ер чопишаяпти, кўчат ўтқазиб, мевали дарахтларнинг остини юмшатмоқдалар. Хуллас, деҳқончилик билан боғлиқ барча юмушларни бажаришаяпти.

— Диққатга сазовор жойи шундаки, талабаларни шартнома асосида ишга қабул қилиб, ишлаб топган ҳақларини шу заҳоти тўлаймиз, — деди «Агробиолог» кичик корхонасининг директори, биология фанлари номзоди Ҳабибулла Азимов. — Дорилфунунда таълим олаётган ёшларимиз турмушида юзага келган иқтисодий қийинчиликлар шундай йўл тутишимизга мажбур қилди. Бу билан биринчидан, уларга маблағ жамғариш учун шароит яратиб берсак, бошқа томондан жойларда мардикор бўлиб ишлашга чек қўйилади. Ишни ана шундай, келишув асосида ташкил этганимиз яхши самаралар беради, деб ўйлайман.

Боғда ҳозирча юмушлар кам. Аммо ҳадемай кўплаб ишчи кучи керак бўлади. Сабаби, яқин кунларда кичик корхона қошида қўйчилик ва қуёнчилик фермаси очиш, балиқ боқишни йўлга қўйиш мўлжалланаяпти. Инкубаторда очиб чиқарилган 50 та жўжа кўпайтирилиб, бутун бошли товуқчилик мажмуига айлантирилади. Тўғри, бунинг учун вақт керак. Аммо ким яхши ниятни кўзласа бир куни албатта мақсадига эришади, дейишади.

— Корхона Низоми бўйича таъсисчиларимиз томонидан маълум маблағ ажратилиши кўзда тутилган, — деди Ҳабибулла ака суҳбатни давом эттириб. — Мана шу масала ҳал бўлмай тургани бизни ташвишга солмоқда. Белгилаган режаларимиз амалга ошса йил охиригача 200 минг сўм даромад олишни мўлжаллаб турибмиз.

Шуни ҳам айтиб ўтиш лозимки, кичик корхона жамғармасига тушган маблағнинг бир қисми талабаларга мукофот тарзида берилади. Ана шундай имконият яратилган экан ўз турмушингни яхшилаш учун ишлаб пул топишга нима етсин!

Шавкат САЪДИЕВ.

ОИЛА. Шу биргина сўз замирида қанчалар буюк маъно ётиши ва унга қандай муносабатда бўлиш кераклигига ота-боболаримиз ниҳоятда эътибор беришган. Шу сабабли оиланинг бузилиши ҳоллари деярли учрамаган.

Бугунги кунда нима сабабдан оилалар бузилаяпти? «Бир умр бирга яшаймиз» деб никоҳдан ўтган ёшлар орадан ҳеч вақт ўтмай ажралиш учун судга келишмоқда. Наҳотки улар шу даражада иродасиз бўлиб қолишган?

Бундай аҳволнинг юзага келишига аввало биз, катталар сабабчимиз. Чунки фарзанд энг аввало оилада тарбияланади. Шу сабабли эртанги мустақил ҳаётга уни қай тарзда тайёрлаш биринчи галда ота-онага боғлиқ. Вояга етаётган қиз ёки ўғилни ота-она йўлга солмаса, ҳаётнинг пасту баландларини ўргатмаса, раъйига қараб иш тутса, эрта-индин у оила қурганда, ота-онасига иснод келтирмаслигига ким кафолат бера олади?

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, судга никоҳни бекор қилиш ҳақидаги аризалар асосан аёллардан тушаяпти. Албатта бунинг юқорида айтганимиздек, ўз сабаблари бор. Шулардан бири ёшларимиз ҳаётга енгил қараётгани, келин бўлиб тушган хонадон муҳитига мослаша олмаётганидир. Шунингдек, мактаб давридаёқ қизларга оиланинг муҳим томонлари ўргатилмагани ҳам кўнгилсиз воқеаларга олиб келаяпти. Ўз навбатида қайнонанинг келинга бўлган нотўғри муносабатини таъкидлаб ўтиш зарур. Баъзи қайноналар келинига ўз фарзандидек эмас, балки оиладаги хизматкор сифатида қарайдилар. Келин қанчалик одобли бўлишидан қатъи назар, ҳаёти шу тарзда ўтишига чидай олмайди. Турмуш ўртоғи ҳам онасини қўллагач, судга ариза беришга мажбур бўлади.

Шу ўринда ўйлаб қоласан киши. Наҳотки яхши ниятлар билан тўй қилиб, ёшларни қовуштирган ота-оналар, оилани мустаҳкамлаш, ёшларни йўлга солиш, панд-насиҳатлар қилиш ўрнига, ширин турмушнинг бузилиб кетишига йўл қўйишаяпти. Йиллар давомида йиғилган

** Жамият ва қонун*

ОИЛАЛАР АЖРАЛИБ КЕТМАСИН

сарполар, зеб-зийнатлар, тўй учун сарфланган маблағ ҳақидаку гапирмаса ҳам бўлади.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, кўп ҳолларда келин қайнона табиатига мослаша олмайди, қайнона эса келинни йўлга сололмайди. Оқибатда икки ўртада жанжал-тўполон, мулк талашиш, судлашиш ва ажрашиш...

Халқ суди жиноий ва ҳуқуқбузарлик хатти-ҳаракатлари билан бир қаторда фуқаролик ишларини ҳам кўриши ҳаммага маълум. Бизнинг судимизда ўтган йили 1277 та фуқаролик иши кўрилган бўлса, шундан 50 фоизини никоҳни бекор қилиш ташкил этади. 180 та оиладаги норасидалар эса ота меҳридан маҳрум бўлиб қолишди. Бу кўрсаткич аввалги йилларга нисбатан анча кўп демакдир. Бундай далилларни келтирасану ташвишга тушасан киши. Судда ажралишаётганлар учун наҳотки фарзанд тақдири шунчалик бефарқ бўлса. Ота ёки она меҳридан жудо этилган болалар одатда кўп қийинчиликларга дуч келадилар. Масалан, ёлғиз она доимо фарзанди билан бирга бўлолмайди. Яшаш учун эса меҳнат қилиш зарур. Қаровсиз қолган бола кўпинча маънавий тубан болалар таъсирига тушиб қолади. Шу тариқа жиноят кўчасига кириб қолганини сезмай қолади.

Ўтган йили район халқ суди томонидан судланганлар 813 кишини ташкил қилган бўлса, шулардан 109 нафари вояга етмаган ёшлардир. Улар асосан фуқароларнинг шахсий мулкига кўз олайтиришда айбланганлар. Шуларнинг 38 нафари судлангунча бирор жойда ўқимаган ва ишламаган, 52 нафари фақат онаси томонидан тарбия қилинган. Шундай ўсмирлардан бири жиноятга қўл урди. Илгари судланмагани, онасининг илтимоси ва маҳалла аҳлининг кафолати инобатга олиниб, унга қамоқдан ташқари жазо белгиланган эди. Аммо, афсуски, орадан ярим йил ўтмасдан у яна оғир жиноятга қўл урди. Натижада узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилди. Бундай мисолларни ўнлаб келтириш мумкин.

Хулоса қилиб айтганда, оила мустаҳкам бўлиши учун ҳар бир фуқаро бунга ўзини масъулиятли деб билиши керак. Шундагина орамизда қалби ўксик болалар бўлмайди. Суднинг мақсади фақат оилаларни ажратиш эмас, аксинча, уларни тўғри йўлга солиш, тиклаш ва фарзандларни ота-она меҳридан маҳрум қилмасликдир. Буни доимо ҳис қилиб турамиз.

Қурбонали ТОШМАТОВ,
Октябрь район халқ судининг раиси.

Сиз суратда кўриб турган аёл муаллималик фаолиятини бошлаганида эндигина 20 ёшга тўлганди. Навқиронликнинг ўтли ҳаяжонлари ичра берилган сабоқларни олган ўқувчилар ҳозирда жамиятимизнинг турли жабҳаларида меҳнат қилишяпти. Яқинда улар ўз муаллималари — пойтахтимиздаги 116-ўрта мактабнинг она тили ва адабиёти ўқитувчиси Фарида Убайдуллаевани 50 ёшлик тўйи билан чин юракдан қутлашди.

Миртемир Қодиров сурати.

** «01» хабар қилади*

⊙ 12 мартдан 18 мартга қадар шаҳримизда 44 та ёнғин содир бўлди.

⊙ 12 мартда соат 17 дан 14 дақиқа ўтганида Тошкент шаҳар ўт ўчириш бошқармасининг алоқа бўлимига Ҳамза райони, Толариқ кўчасининг 1-боши берк кўчасида енгил машина ёнаётганлиги тўғрисида хабар келди. Ўт ўчириш кучлари бир зумда етиб келиб, ёнғинни бартараф этишди. Ёнган автомобиль ГАЗ—24 бўлиб, номаълум шахслар томонидан ўғирлаб кетилган ва жиноят изларини йўқотиш учун ёқилган.

⊙ 14 март соат 15 дан 16 дақиқа ўтганида Сергели райони, 4-Спутник даҳаси, 9-уйнинг 7-хонасида ёнғин чиққанлиги ҳақида хабар келди. Ўт ўчириш кучлари икки дақиқа ичида етиб келиб ёнғинни ўчиришган. Ўт чиқишининг оқибатида 2 та гилам, рангли телевизор ва 36 квадрат метр майдондаги уй-рўзғор буюмлари ёниб тугаган.

⊙ 16 март куни соат 10 дан 53 дақиқа ўтганида Акмал Икромов райони, Шароф кўчаси, 8-тор кўчада жойлашган 18-уйда ёнғин чиққанлигини маълум қилишди. 10 дан 55 дақиқа ўтганида келган кучлар ўтни 11 у 17 да ўчиришга муваффақ бўлишди. Электр симларининг қисқа туташуви натижасида чиққан ёнғин оқибатида уйнинг 60 квадрат метр томи, 40 метр шифти ва уй-рўзғор буюмлари ёниб кетган. Ёнғин жараёнида уй бекаси ва унинг бир ёшли қизи юз ва қўллари куйиши натижасида касалхонага тушишган.

⊙ Шу куни соат 21 дан 58 дақиқа ўтганида далолатнома (акт) тузиш учун ўт ўчириш ходимларини Ҳамза райони, 1-Кошелев кўчасида жойлашган 5-уйга чақиришди. Хонадон ичида газ печкасидан нотўғри фойдаланилганлиги туфайли портлаш юз бериб пенсионер, 1902 йилда туғилган К. Крутенко куйиш жароҳати олиб вафот этган. Гап шундаки, уй соҳибаси печкани ёқиш учун бориб, газни очиб қўйиб, гугуртни қидириб топгунча тўпланган газ портлаш ҳосил қилган. Лекин ёнғин чиқмаган.

⊙ 17 март эрталаб Октябрь райони, Абай кўчасида жойлашган 4 қаватли «Узглавстройдревпром» маъмурий биносидаги ёнғин тўғрисида хабар келди. Ўт ўчириш кучлари олов билан 31 дақиқа олишиб ёнғинни ўчиришди. Ёнғин натижасида 1-қаватда 300 квадрат метр даҳлиз ва учта хона куйиб кул бўлган. Ёнғиннинг таъсири 2,3 ва 4-қаватларга ҳам ўтиб, баъзи бир хоналар зарарланган. Ёнғинни ўчириш жараёнида қоровулхонадан 1937 йилда туғилган қоровул Х. Мингбоевнинг жасади топилган.

Тошкент шаҳар ўт ўчириш бошқармасининг давлат ёнғиндан сақлаш назорати бўлими.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАШАМАТЛИ МУҲРЛАР ВА ШТАМПЛАР

Мустаҳкам
сифатли
исталган тилда
исталган мураккабликда
сиз танлаган йўсинда
жиҳозланган
ҳуқуқий жиҳатдан қонуний
ТОШКЕНТ

"ФАЙЗ Лтд."
700003 Тошкент
Байналмилал кўчаси, 2-уй
Мулоқот телефонлари
45=45=56
45=43=56

Бешёғоч майдони
Иссиқ нон
Байналмилал кўчаси, 2
Олмазор кўчаси

Узбекистон жумҳурияти халқ таълими вазирлиги

34-ЎРТА ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
9—11-СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ
1992—1993 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ун ишлаб чиқариш корхоналарининг аппаратчиси, совутиш қурилмаларини таъмирлаш ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича чилангар, хамирчи-новвойлар, қандолатчилар.

Ўқиш муддати — 11 синф маълумоти билан — 1 йил;.

9 синф маълумоти билан — 2 йил.

Билим юртига 9 синф маълумоти билан қабул қилинганлар 2 маҳал бепул овқат, кийим-бош, ойига 40—50 сўм стипендия билан таъминланадилар. Билим юртига 11 синф маълумоти билан қабул қилинганларга ойига 175—220 сўмдан стипендия берилади. Ишлаб чиқариш амалиёти даврида ўқувчилар иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида пул мукофоти оладилар. Билим юрти қошида кечки ўрта мактаб ишлаб турибди. Спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик ва турли тўгараклар мавжуд. Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, турар жойидан маълумотнома, соғлиғи ҳақидаги маълумотнома, 6 та фотосурат (3х4 см.).

БИЛИМ ЮРТИ МАНЗИЛГОҲИ: Тошкент шаҳар, Ҳамза ноҳияси, 2-Ҳамза тор кўчаси, 15-уй. (10, 16, 21, 28, 30, 48, 80-автобуслар; 13-трамвайнинг «Ташсельмаш» бекати. Метронинг «Ташсельмаш бекати).

ШОШИЛИНЧ ЭЪЛОНЛАР ХИЗМАТИ

ЖИНОЯТЧИНИ КЎРГАНЛАР БОРМИ?

⊙ 1992 йилнинг 24 февраль куни соат 20.30 ларда Сағбон кўчасининг ГСКБ бекати яқинида Келес шаҳри томонга қараб катта тезлик билан кетаётган автомобиль фуқаро Абдуқодир Раҳимовни уриб юборган ва ҳайдовчи жавобгарликдан қўрқиб, ҳодиса жойидан қочиб кетган. Натижада 37 ёшли йигит оламдан кўз юмиб, учта норасида боласи етим қолган.

Азиз муштарийлар, ушбу йўл ҳодисаси ҳақида сизларга бирор бир нарса маълум бўлса 54-62-58 ёки 46-42-83 телефонлари орқали бизга хабар беришингизни сўраймиз.

СОТИЛАДИ

⊙ «Гулқанд» ва «ТМК» навли помидор кўчатлари сотилади. 65-44-61 телефонига қўнғироқ қилинг.

ЙЎҚОЛГАН

⊙ Акмал Икромов районидаги 116-мактаб томонидан Турди Носирова номига берилган №Б910855 рақамли йўқолган аттестат

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ «БИЛИМ» ЖАМИЯТИ ТАШКИЛОТИ
«КИЧИК БИЗНЕС МАКТАБИ» ҚУРСЛАРИГА

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кимда-ким ижарачи ёки кичик корхона, ё бўлмаса акционерлик жамияти ташкил қилмоқчи, қўшма корхона таъсис этмоқчи ёки хусусий корхона очмоқчи бўлса бизнинг мактабимизда қисқа вақт ичида даромадгирлик фаолиятини олиб боришга доир назарий ва амалий тайёргарликдан ўтиши мумкин.

Курс ниҳоясида диплом берилади.

Дастлабки йиғилиш 9 апрель соат 17 да ўтказилади.

«ЗАМОНАВИЙ БУХГАЛТЕР»

Мазкур курс махсус бухгалтерлик маълумоти бўлганлар ва бўлмаганлар учун мўлжалланган. Дастурда: корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда, шунингдек, қўшма ва кичик корхоналарда, ассоциацияларда замонавий бухгалтерия ҳисоби ва ҳисобот ишларининг асослари, шунингдек, ЭҲМ компьютер техникаси ўргатилади.

Дастлабки йиғилиш 8 апрель соат 17 да ўтказилади.

Курс охирида диплом берилади.

МАНЗИЛИМИЗ: А. Қодирий кўчаси, 13-уй (29, 30-хоналар).

Телефонлар: 44-59-60, 44-61-50.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Савдо бош бошқармасининг
«ЁШЛИК» МАКТАБ-ДЎКОНИ
касса аппаратини биладиган III тоифали озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлайдиган
4 ОЙЛИК ПУЛЛИК КУРСЛАРГА НАВБАТДАГИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

30 ёшгача бўлган 9—11 синф ҳажмида маълумотли ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқишни битирганларга Тошкент совет савдоси техникумининг сиртқи бўлимига имтиёзли шартларда ўқишга кириш ҳуқуқи берилади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Қафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 10, 24, 26-трамвайларнинг «Госпиталь бозори» бекати).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИЯТИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШ БОШҚАРМАСИ экстерн (муддатидан илгари) равишда тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактаб маълумоти ҳажмида ўқувчилардан ўзбек тилида имтиҳон топшириш учун ҳужжатларни қабул қилишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

МАНЗИЛГОҲ: **Тошкент шаҳри, Куйбишев ноҳияси, Национальная кўчаси, 1-уй.**

ТЕЛЕФОН: 67-28-18, 241мактаб.

СУВ ЙЎЛЛАРИ ВА СУВ ҚУВИРИ ТАРМОҚЛАРИДА ТАЪМИРЛАШ-ЭҲТИЁТ ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИЛИШИ, ШУНИНГДЕК, 1992 ЙИЛГИ БАҲОР-ЁЗ МАВСУМИДА ИШЛАШГА ТАЙЁРГАРЛИК ҚЎРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

шаҳар сув қувури абонентларига қуйидаги кўрсатилган манзиллар ва муддатларда сув қувури тармоқларида совуқ сув бўлмаслиги ва сув босими пасайишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

8 апрель соат 9.00 дан 9 апрель соат 20.00 гача Акмал Икромов районида — сув босими пасаяди, Чилонзор районида — умуман, Октябрь районида — қисман босим пасаяди.

Сув бўлмаган жойларга — сув ташийдиган машиналарда сув юборилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

Ўзбекистон Республикаси Бухгалтерлар ассоциацияси Тошкент молия олий билимгоҳи билан ҳамкорликда Аудиторлар тайёрлаш олий мактабига

ҚАБУЛ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 ой.

ТЕЛЕФОН: 33-73-54.

Тошкент автомобиль йўллари институти томонидан **Турдиев Диёр Эшмуратович** номига берилган 906300 ФВ номерли йўқолган олий маълумот тўғрисидаги

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«ИНКОТУР» ХАЛҚАРО ТИЖОРАТ САЙЁҲЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ФИРМАСИ

БАҲОРГИ-ЁЗГИ МЕҲНАТ ТАЪТИЛЛАРИ ДАВРИДА ҚУЙИДАГИ ЭНГ АРЗОН САЁҲАТ ЙЎЛЛАНМАЛАРИНИ

ТАВСИЯ ЭТАДИ:

Йўналишлар	Сана	баҳоси (сўм)	Эркин муомаладаги валюта (СКВ)
Австрия—Венгрия	17—28 май	4684	120
Венгрия (Москва орқали)	17—26 апрель	4533	85
Греция—Солоники	16—27 июнь	11478	105
Руминия (Киев орқали)	18—23 апрель	4950	13
Бельгия (Брест орқали)	май ойида	17153	80
Польша (Калининград орқали)	6, 14, 22, 30 апрелда	7650	6
Болгария — Туркия (Санкт-Петербург орқали)	6 апрель 6 май	4213	130 эркин муомаладаги валюта
Болгария—Греция	28 май	4213	122
Познань—Гамбург	16—26 июнь	4494	146
Польша—Берлин	1—10 июнь	4517	100
Польша—Бельгия	3—13 май	4494	174
Польша—Германия—Дания	15 июнь	4494	215
Польша—ЧСР—Италия	29 июнь	5259	224
Польша—Франция	18 июнь	4494	194
Евпатория	11—25 июнь	2009	—
Австрия	май ойида	4094	80
Руминия—Болгария—Туркия	31 майдан 8 июнгача	4384	91
Финляндия	5— 9 май	4339	45
Сурия (самолётда)	10—13 май	38203 (50 доллар)	
Варшава—Берлин (Москва орқали)	гуруҳлар тўлишига қараб	4517	92
Хитой	апрель	5500	114

Кўрсатилган нархлар вақтинча бўлиб, улар бозор конъюктурасига қараб ўзгариб боради.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй 5-йўлак, 1-қават (Инқилоб хиёбони, Курантлар қаршисида).

Мулоқот телефони: 33-73-06.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1 Май кўчасининг Охунбобоев кўчасидан Ҳамза кўчасигача бўлган қисмидаги трамвай йўли тубдан таъмирланиши муносабати билан

1 АПРЕЛДАН 5 АПРЕЛГАЧА

кўрсатилган участкада трамвай ҳаракати ёпилади.

Трамвай йўналишлари ҳаракати тубдан таъмирлаш даврида қуйидагича ташкил этилади:

2-трамвай — «Образцов кўчаси — Марказий универсал дўкон».

3-трамвай — «Метронинг Чкалов» станцияси — «Ишчилар шаҳарчаси».

13-трамвай — «ТТЗ—«Ташсельмаш» — Олой бозори — Пушкин майдони — ТТЗ».

13 «а»-трамвай — «ТТЗ — Пушкин майдони — Олой бозори — «Ташсельмаш» — ТТЗ».

28-трамвай — «Юнусобод — Болалар дунёси — 1-ТошМИ».

Маълумотлар олиш учун телефон: 33-58-50.

Шаҳар йўловчилар транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети томонидан Азимова Муборак Зокировна номига берилган РВ 867001 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Узконтрактторг»нинг «Узэлектроприборопторг» бирлашмаси ўзбек тили таржимонини

ДОИМИЙ ИШГА
ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
МАНЗИЛИМИЗ: 700057, Тошкент шаҳри, Уста Ширин кўчаси, 125-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: 48-45-33, 48-46-43.

1-босмахона маъмурияти ва жамоа ташкилотлари босмахона директори А. Мажидхўжаевга онаси **Тўхтахон МАЖИДХЎЖАЕВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Гидрогеология ва муҳандислик геологияси илмгоҳи жамоаси шу илмгоҳнинг лаборатория мудири, физика-математика фанлари номзоди Ж. Ҳ. Расуловга отаси **Ҳасан ҲОЖИҒОФИРЖОН ўғли РАСУЛОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

30, 31 мартда
Алишер Навоий номидаги «Санъат саройи» — «ВАҲШИЙ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00) «ЖАНОБ КУЁВ» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал).

Фурқат — «ЯРИМ ТУНГИ РАҚС» — (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.30).
Тошсовет— «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30,20.40).
Москва — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» — (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.40).
Дўстлик — «УЧ ҒАЗАБЛАНГАН ЭРКАК» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

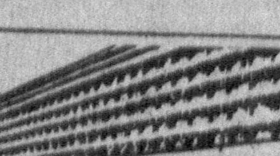

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Узбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

⊙ 53.654 нусхада чоп этилади ⊙ Нашр кўрсаткичи 64690. ⊙ Буюртма № Г—20 ⊙ Босмага бериш вақти 11.30. ⊙ Босмага берилди. 11.30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10